ගිණුම්කරණය

ගුරු මාර්ගෝපදේශය

අධ්‍යයන පොදු සහතික පත්‍ර (උසස් පෙළ)

12 ශ්‍රේණිය

(2017 සිට ක්‍රියාත්මක වේ).

වාණිජ දෙපාර්තමේන්තුව
ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය
මහරගම
ශ්‍රී ලංකාව

web : www.nie.lk
Email : info@nie.lk

ඉගෙනුම් ඵල හා ආදර්ශ ක්‍රියාකාරකම්

Draft

නිපුණතාව 1.0 : **ගිණුම්කරණය හා එහි අවශ්‍යතාව විග්‍රහ කරයි.**

නිපුණතා මට්ටම 1.1 : ආයතනයක් කෙරෙහි ඇල්මක් දක්වන පාර්ශ්වයන්ට තීරණ ගැනීම සඳහා ගිණුම්කරණ තොරතුරු වැදගත් වන ආකාරය විග්‍රහ කරයි.

කාලච්ඡේද : 02

ඉගෙනුම් ඵල :

- ගිණුම්කරණය යන්න පැහැදිලි කරයි.
- ගිණුම්කරණයේ අරමුණ පැහැදිලි කරයි.
- ආයතනයක් කෙරෙහි ඇල්මක් දක්වන පාර්ශ්වයන් නම් කරයි.
- ආයතනයට ඇල්මක් දක්වන පාර්ශ්වයන්ට තීරණ ගැනීම සඳහා තොරතුරු අවශ්‍යතා වගු ගත කරයි.
- ගිණුම්කරණයේ ප්‍රභේද දක්වා, එම ප්‍රභේද පැහැදිලි කරයි.

මූලික පද හා සංකල්ප :

සංකල්ප සිතියම

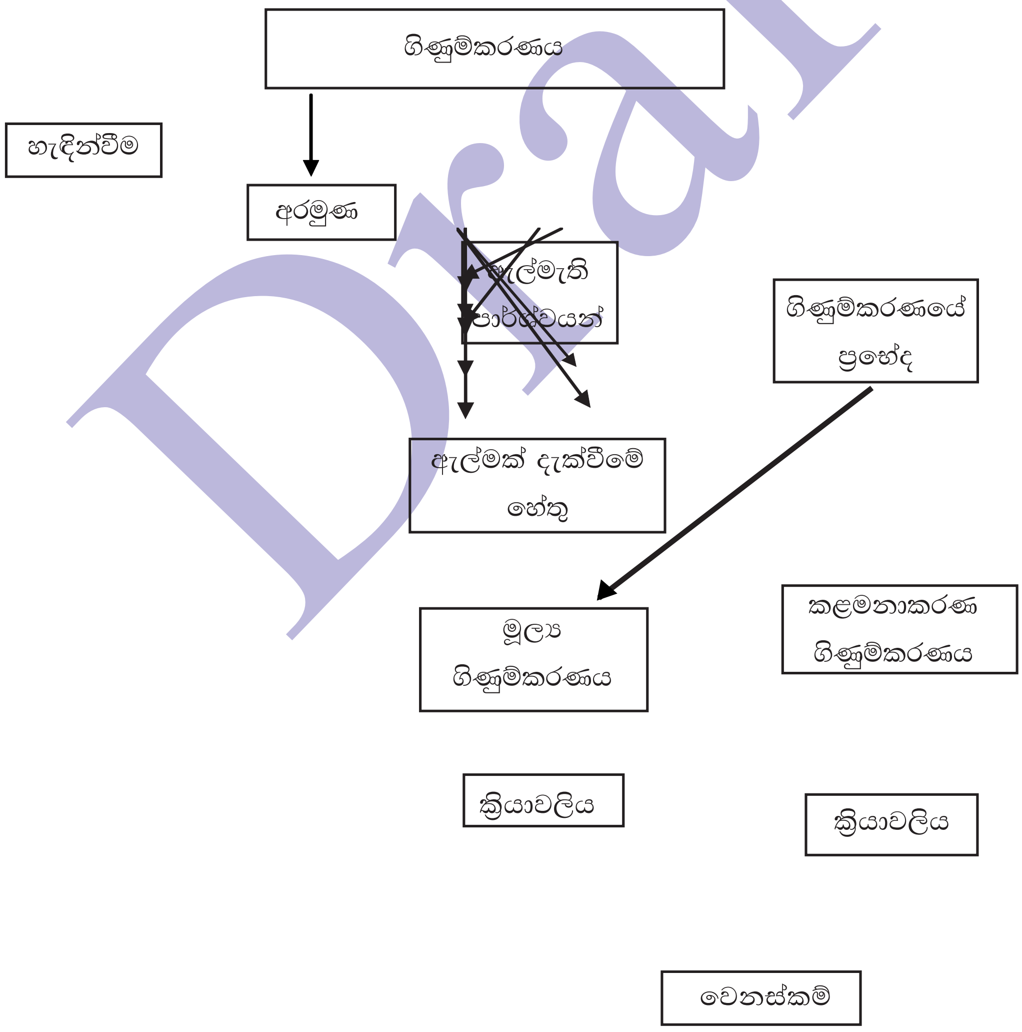

Draft

ඉගෙනුම් - ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලිය

පිවිසුම

- ''Milinda.com'' ව්‍යාපාරයේ තොරතුරු උචිත ආකාරයකට සිසුන්ට ඉදිරිපත් කරන්න.

  රු. 200 000 ක් යොදා මිලින්ද විසින් ''Milinda.com'' නමින් සන්නිවේදන සේවා සපයන ආයතනයක් ආරම්භ කරන ලදී. මෙම ව්‍යාපාරයට අදාළ සියලු තොරතුරු පහත දැක්වෙන පරිදි වාර්තා කරයි.

  - ණය ගනුදෙනු - ණය පොතක වාර්තා කිරීම
  - අත්පිට ගනුදෙනු - කටු මුදල් පොතක වාර්තා කිරීම
  - ගනුදෙනුකරුවන්ගේ පෞද්ගලික තොරතුරු වෙනම පොතක වාර්තා කිරීම සිදු කරයි.

  වර්ෂ දෙකකට පසුව, ගනුදෙනුකරුන්ගෙන් ලද ප්‍රතිචාරය අනුව, මිලින්දට ව්‍යාපාරය පුළුල් කිරීමේ අදහසක් ඇති විය. මේ සඳහා රු. 150 000 ක මූල්‍ය අවශ්‍යතාවක් මතු වූ අතර, ඒ සඳහා බැංකු ණයක් ලබා ගැනීමට අදහස් කර ඇත. ණය ලබා ගැනීම සඳහා පසුගිය ආසන්න වසර දෙකක අදාළ ගිණුම් වාර්තා අවශ්‍ය බව බැංකුව දන්වා ඇත.

- 'මෙම සිද්ධියේ ඇතුළත් තොරතුරු ඇසුරින් පහත කරුණු මතු කරමින් සිසුන් සමග සාකච්ඡාවක් මෙහෙයවන්න.
  - ව්‍යාපාරයක මූල්‍ය හා මූල්‍ය නොවන සිද්ධීන් සිදු වන බව.
  - ව්‍යාපාරයට ඇල්මක් දක්වන විවිධ පාර්ශ්වයන් සිටින බව හා එසේ ඇල්මක් දැක්වීමට හේතු තිබෙන බව.
  - ගිණුම්කරණය, මූල්‍ය හා කළමනාකරණ ලෙස වර්ග කරන බව.
  - මූල්‍ය හා කළමනාකරණ ගිණුම්කරණයේ ක්‍රියාවලියක් පවතින බව.
  - මූල්‍ය හා කළමනාකරණ ගිණුම්කරණයේ වෙනස්කම් ඇති බව.
  - ගිණුම්කරණයේ අරමුණ, ඇල්මැති පාර්ශ්වයන්ට තීරණ ගැනීම සඳහා තොරතුරු සැපයීම බව.
  - 'ගිණුම්කරණය' යන්න පිළිබඳ ව සරල අදහසක් මෙයින් ලබා ගත හැකි ය.

ඉගෙනුම සඳහා යෝජිත උපදෙස් :

- සිසුන් කණ්ඩායම් දෙකකට වෙන් කරන්න
- පහත සඳහන් ප්‍රශ්නාවලිය සකස් කර ගන්න.

  1. ගිණුම්කරණය යන්න කෙටියෙන් හඳුන්වන්න.
  2. ගිණුම්කරණයේ අරමුණ කුමක් ද?
  3. ව්‍යාපාරය කෙරෙහි උනන්දුවක් දක්වන පාර්ශවයන් 4 ක් නම් කරන්න.
  4. පහත සඳහන් පාර්ශවයන් ව්‍යාපාරය කෙරෙහි ඇල්මක් දැක්වීමට හේතුවක් බැගින් සඳහන් කරන්න.

     (අ) අයිතිකරු / අයිතිකරුවන්

     (ආ) බැංකු

Draft

5. ගිණුම්කරණයේ ප්‍රභේද නම් කරන්න.
6. මූල්‍ය ගිණුම්කරණය යනු කුමක් ද?
7. මූල්‍ය ගිණුම්කරණ ක්‍රියාවලිය නම් කරන්න.
8. කළමනාකරණ ගිණුම්කරණය යනු කුමක් ද?
9. කළමනාකරණ ගිණුම්කරණ ක්‍රියාවලිය නම් කරන්න.
10. මූල්‍ය සිද්ධි හතරක් නම් කරන්න.
11. මූල්‍ය නොවන සිද්ධි දෙකක් ඉදිරිපත් කරන්න.
12. මූල්‍ය ගිණුම්කරණය හා කළමනාකරණ ගිණුම්කරණය අතර වෙනස්කම් දෙකක් ඉදිරිපත් කරන්න.

- අහඹු ලෙස ප්‍රශ්නය තෝරා ගැනීමට කණ්ඩායමට අවස්ථාව ලබා දෙන්න. (ප්‍රශ්න අංකය සඳහන් කරමින් ප්‍රශ්නය ඉල්ලන ලෙස සිසුන්ට දන්වන්න).
- තෝරා ගත් ප්‍රශ්නය එම කණ්ඩායමට ප්‍රසිද්ධියේ ඉදිරිපත් කරන්න.
- නිවැරදි පිළිතුර ලබාදුන් පසු ලකුණක් ලබා දී වැරදි පිළිතුර ලද විට, එම ප්‍රශ්නය අනෙක් කණ්ඩායමට ලබා දෙන්න. එහි දී ලද නිවැරදි පිළිතුරට ලකුණක් ලබා දෙන්න.
- මේ ආකාරයට කණ්ඩායම් දෙකට ප්‍රශ්න ඉදිරිපත් කරමින් නිවැරදි පිළිතුරුවලට ලකුණු ලබා දෙන්න.
- සිසුන් තුළින් නිවැරදි පිළිතුරු නොලැබුනේ නම්, ගුරුවරයා විසින් නිවැරදි පිළිතුර ඉදිරිපත් කරන්න.
  (මීට අදාළ සිද්ධියක් /සිද්ධි ගුරුවරයා විසින් නිර්මාණය කර ගන්න).

විෂය කරුණු පැහැදිලි කර ගැනීමට අත්වැලක් :

- විවිධ ආයතන විසින් ගිණුම්කරණය යන්න පහත සඳහන් ආකාරයට නිර්වචනය කර ඇත.

ඇමරිකානු ගිණුම්කරණ සංගමය
(American Accounting Association)

"තොරතුරු ප්‍රයෝජනයට ගන්නා පාර්ශවයන්ට විනිශ්චයක් කිරීමටත්, තීරණ ගැනීමට හැකිවන අයුරින් ආර්ථික තොරතුරු හඳුනා ගැනීමේ, මැනීමේ සහ සන්නිවේදනය කිරීමේ ක්‍රියාවලිය " ගිණුම්කරණයයි.

ඇමරිකානු පොදු සහතිකලත් ගණකාධිකාරී ආයතනය

(American Institute of Certified Public Accountants)

"ව්‍යාපාරයක යටත් පිරිසෙයින් අර්ධ වශයෙන්වත් මූල්‍ය ස්වරූපයක් ගන්නා ගණුදෙනු හා සිද්ධි සුවිශේෂී ආකාරයට මුදල් මාධ්‍යය උපයෝගී කර ගෙන සටහන් කිරීමේ, වර්ග කිරීමේ, සාරාංශ කිරීමේ සහ ක්‍රියාවලියේ ප්‍රතිඵල විවරණය කිරීමේ කලාව" ගිණුම්කරණයයි.

Draft

පළමු නිර්වචනය ගැන අවධානය යොමු කළ හොත්, එය ගිණුම්කරණය පිළිබඳව පොදු නිර්වචනයකි. දෙවන නිර්වචනය මූල්‍ය ගිණුම්කරණය ගැන අවධාරණය කරයි.

ඉහත නිර්වචන දෙක අධ්‍යයනය කිරීමෙන් පසුව ''ගිණුම්කරණය'' යන්නට පොදු නිර්වචනයක් ගොඩ නැගිය හැකිය.

> ''උනන්දුවක් දක්වන පාර්ශවයන්ට තීරණ ගැනීම සඳහා ගිණුම්කරණ ඒකකයට අදාළ ආර්ථික තොරතුරු සැපයීමේ සමස්ථ ක්‍රියාවලිය ගිණුම්කරණයයි.''

ආර්ථික තොරතුරු, ගිණුම්කරණ ඒකකය, ගිණුම්කරණ ක්‍රියාවලිය, උනන්දුවක් දක්වන පාර්ශ්වයන්, ඔවුන් ගනු ලබන තීරණ, මෙම නිර්වචනය තුළින් ලබා ගත හැකි ය.

ගිණුම්කරණයේ අරමුණ :

ගිණුම්කරණ ඒකකය පිළිබඳ උනන්දුවක් දක්වන පාර්ශ්වයන්ට තීරණ ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය වන්නා වූ ආර්ථික තොරතුරු, සන්නිවේදනය කිරීම'' ගිණුම්කරණයේ ප්‍රධාන අරමුණ වේ.

ගිණුම්කරණ ඒකකය, පුද්ගලයෙක්, රජයක්, ව්‍යාපාර සංවිධානයක්, ව්‍යාපාරයක් හෝ වෙනත් ඕනෑම කටයුත්තක් විය හැකිය. මෙහි දී ආර්ථික තොරතුරු ලෙස හඳුනා ගන්නේ **මූල්‍යමය තොරතුරු** ය.

නිදසුන් :

- ව්‍යාපාරයේ ගිණුම් වර්ෂයක ලාභය රු. 200 000 කි.
- ව්‍යාපාරයේ මුළු වත්කම් රු. 2 000 000 කි.
- ව්‍යාපාරයේ මුළු වගකීම් රු. 500 000 කි.

උනන්දුවක් දක්වන පාර්ශ්වයන්ට තීරණ ගැනීම සඳහා වැදගත්වන **මූල්‍යමය නොවන තොරතුරු** ද ඇත. නිදසුන් ලෙස :

- ආයතනයේ සේවක මණ්ඩලය 500 කි.
- තත්ත්වයෙන්, ගුණයෙන් උසස් භාණ්ඩ අලෙවි කිරීම ව්‍යාපාරය ගැන මහජනයා තුළ හොඳ ප්‍රතිචාරයක් ඇත.
- සේවක අභිප්‍රේරණය සඳහා හොඳ වැඩපිළිවෙලක් ආයතනය තුළ ක්‍රියාත්මක වේ.

ආයතනයට ඇල්මක් දක්වන පාර්ශ්වයන් හා එසේ ඇල්මක් දැක්වීමට හේතු මොනවා ද යන්න පහත වගුවෙන් ඉදිරිපත් කරයි.

Draft

ඇල්මක් දක්වන පාර්ශ්ව	ඇල්මැති පාර්ශ්වවලට අවශ්‍ය වන තොරතුරු
1. අයිතිකරු / අයිතිකරුවන්	• ආයෝජනයට සරිලන / සතුටුදායක ප්‍රතිලාභයක් ලබා තිබේ ද? • තව දුරටත් ආයෝජනය කළ යුතු ද?
2. කළමනාකරුවන්	• සැලසුම් නිසි පරිදි ක්‍රියාත්මක වන්නේ ද? • අනාගත වර්ධනය සඳහා ගත යුතු තීරණ/සැලසුම් මොනවා ද?
3. සේවකයෝ	• රැකියාවේ සුරක්ෂිත බවක් තිබේ ද? • වැටුප් වැඩි කිරීමට ව්‍යාපාරයට හැකියාවක් තිබේ ද?
4. රාජ්‍ය ආයතන නිද : දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව	• නියමිත පරිදි බදු ගෙවන්නේ ද? • අවශ්‍ය වාර්තා අදාළ ආයතනවලට සපයන්නේ ද? • සාධාරණ මිලකට ගුණාත්වයෙන් යුතු නිෂ්පාදිත ලබා දෙන්නේ ද?
5. ගනුදෙනුකරුවන්	• වගකීම් සහතික (ප්‍රතිඥාභාර) ඉටු කිරීමට ව්‍යාපාරයට හොඳ පැවැත්මක් තිබේ ද?
6. ණය හිමියෝ සහ ණය සපයන ආයතන	• සපයා ඇති ණය ආපසු ලබා ගත හැකි ද? • තවදුරටත් ණය සැපයීම සිදු කිරීම සුදුසු ද?

ගිණුම්කරණයේ ප්‍රභේද

ගිණුම්කරණ තොරතුරු ප්‍රයෝජනයට ගන්නා පාර්ශ්වයන් අනුව ගිණුම්කරණය ප්‍රධාන කොටස් දෙකකි.

ගිණුම්කරණය

මූල්‍ය ගිණුම්කරණය

ගිණුම්කරණ ඒකකයක අතීත ගනුදෙනු හා සිද්ධීන්වලට අදාළ තොරතුරු ආර්ථිකමය තීරණ ගැනීමට සුදුසු වන ආකාරයට සකස් කර, බාහිර පාර්ශ්වයන් වෙත ඉදිරිපත් කිරීම මූල්‍ය ගිණුම්කරණයයි.

කළමනාකරණ ගිණුම්කරණය

ආයතනයක සියලුම කළමනාකරණ මට්ටම්වලට අවශ්‍ය වන පරිදි සැලසුම් කිරීම, පාලනය කිරීම, තීරණ ගැනීම, වගකීම් ඉටු කිරීමට හැකි වන සේ මූල්‍ය හා මූල්‍ය නොවන තොරතුරු සැපයීම කළමනාකරණ ගිණුම්කරණයයි.

Draft

මූල්‍ය ගිණුම්කරණ ක්‍රියාවලිය

යෙදවුම්	ක්‍රියාවලිය	නිමවුම්
ගණුදෙනු හා සිද්ධීන්	හඳුනා ගැනීම හා මැනීම සටහන් කිරීම වර්ග කිරීම සාරාංශ කිරීම විශ්ලේෂණය කිරීම	මූල්‍ය ප්‍රකාශන

කළමනාකරණ ගිණුම්කරණ ක්‍රියාවලිය

යෙදවුම්	ක්‍රියාවලිය	නිමවුම්
• ඓතිහාසික තොරතුරු • පුරෝකථන තොරතුරු	සැලසුම් කිරීම අයවැය සැකසීම පාලනය කිරීම	• අයවැය ලේඛන • ගිණුම්කරණ අනුපාත • පොදු කාර්ය විභජන පත්‍රිකා • ආන්තික පිරිවැයකරණ තොරතුරු • ආයෝජන තීරණ ගැනීමේ තොරතුරු

මූල්‍ය ගිණුම්කරණය හා කළමනාකරණ ගිණුම්කරණය අතර වෙනස්කම්

මූල්‍ය ගිණුම්කරණය	කළමනාකරණ ගිණුම්කරණය
1. ඓතිහාසික තොරතුරු පමණක් යොදා ගනියි.	1. ඓතිහාසික හා පුරෝකථන තොරතුරු යොදා ගනියි.
2. බාහිර හා අභ්‍යන්තර පාර්ශ්වයන්ට තොරතුරු ඉදිරිපත් කරයි.	2. අභ්‍යන්තර පාර්ශ්වයන්ට පමණක් තොරතුරු ඉදිරිපත් කරයි.
3. ගිණුම්කරණ කාලච්ඡේදයක් සඳහා තොරතුරු ඉදිරිපත් කරයි.	3. කළමනාකරණයට අවශ්‍ය වන අවස්ථාවන්හි තොරතුරු ඉදිරිපත් කරයි.
4. ගිණුම්කරණ සංකල්ප, නීති රීති සම්ප්‍රදායයන් ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත යොදා ගනියි.	4. ගිණුම්කරණ සංකල්ප, නීති රීති, ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අදාළ නොවේ.

Draft

තක්සේරුව හා ඇගයීම් නිර්ණායක

- ගිණුම්කරණය යන්න පැහැදිලි කිරීම.
- ගිණුම්කරණයේ අරමුණු සඳහන් කිරීම.
- ව්‍යාපාරය කෙරෙහි ඇල්මක් දක්වන පාර්ශ්වයන් නම් කර, ඔවුන්ට අවශ්‍ය තොරතුරු දැක්වීම.
- දෙන ලද ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් මූල්‍ය හා මූල්‍ය නොවන ලෙස වෙන් කර දැක්වීම.
- මූල්‍ය ගිණුම්කරණය හා කළමනාකරණ ගිණුම්කරණය අතර වෙනස්කම් ඉදිරිපත් කිරීම.

මූලික පද	gpujhd gjq;fs;	**Key terms**
• ඇල්මැති පාර්ශ්වයන්	அக்கறையுள்ள தரப்பினர்	Stake holders
• මූල්‍ය ගිණුම්කරණය	நிதிக் கணக்கீடு	Financial Accounting
• කළමනාකරණ ගිණුම්කරණය	முகாமைக் கணக்கீடு	Management Accounting
• ගිණුම්කරණයේ අරමුණු	கணகீட்டின் நோக்கம்	Objective of Accounting
• ගිණුම්කරණයේ ප්‍රභේද	கணக்கீட்டின் வகைகள்	Types of Accounting
• ගිණුම්කරණ යෙදවුම්	கணக்கீட்டு உள்ளீடுகள்	Accounting Inputs
• ගිණුම්කරණ නිමවුම්	கணக்கீட்டு வெளியீடுகள்	Accounting Outputs
• ගිණුම්කරණ ක්‍රියාවලිය	கணக்கீட்டுச் செயன்முறை	Accounting Process

Draft

නිපුණතාව 1.0 : ගිණුම්කරණය හා එහි අවශ්‍යතාව විග්‍රහ කරයි.

නිපුණතා මට්ටම 1.2 : ගිණුම්කරණ පරිසර සාධකවල වෙනස්වීම් මත, ගිණුම්කරණයේ වෙනස්වීම් හා ප්‍රවණතා සිදුවන ආකාරය විග්‍රහ කරයි.

කාලච්ඡේද : 02

ඉගෙනුම් ඵල :

- ගිණුම්කරණ පරිසරය පැහැදිලි කරයි.
- ගිණුම්කරණ පරිසර සාධක නම් කර පැහැදිලි කරයි.
- ගිණුම්කරණ පරිසර සාධකවල වෙනස්වීම් ගිණුම්කරණ ක්‍රියාවලියට බලපාන ආකාරය දක්වයි.

මූලික පද සංකල්ප :

සංකල්ප සිතියම

:

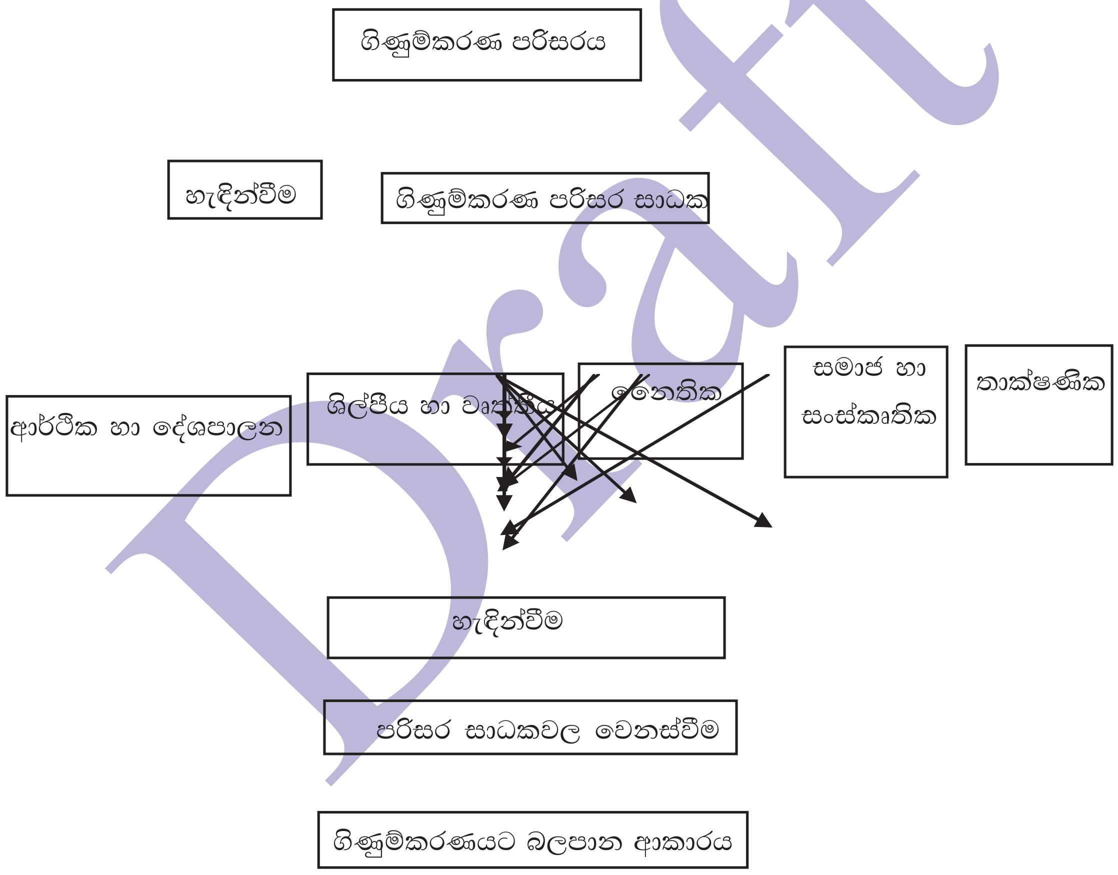

ඉගෙනුම් ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලිය :

පිවිසුම :

- පාසලේ ඇති පරිසරයට අයත් සාධක පිළිබඳ විමසමින් පහත සඳහන් කරුණු මතු කරමින් සාකච්ඡාවක් මෙහෙයවන්න.
  - ව්‍යාපාර පරිසරය මෙන් ම, ගිණුම්කරණයට ද පරිසරයක් තිබීම.
  - පහත පරිසර සාධක ව්‍යාපාරයේ ගිණුම්කරණයට බලපෑම් කිරීම
    - ආර්ථික හා දේශපාලන පරිසරය

Draft

- ශිල්පීය හා වෘත්තීය පරිසරය
- නෛතික පරිසරය
- සමාජ හා සංස්කෘතික පරිසරය
- තාක්ෂණික පරිසරය

ඉගෙනුම සඳහා යෝජිත උපදෙස් :

- ඇමුණුම් 1.2.1 හි ඇතුළත් ගිණුම්කරණ පරිසර සාධක හා විචල්‍යයන් ඇතුළත් රූප සටහන එක් සිසුවෙකුට එක බැගින් ලබා දෙන්න.
- ගිණුම්කරණ පරිසර සාධකයන් හා එයට අයත් විචල්‍යයන් ඇතුළත් රූපසටහන හොඳින් අධ්‍යයනය කිරීමට සිසුන් යොමු කරන්න.
- රූප සටහනේ දී ඇති පරිසර සාධක විචල්‍යයන් ඊට අදාළ පරිසර සාධකය යටතේ ලිවීමට සිසුන් යොමු කරන්න.
- සම්පූර්ණ කළ රූප සටහන, පන්තියට ඉදිරිපත් කිරීමට සිසුන්ට අවස්ථාව ලබා දෙන්න.
- වැරදි ලෙස වර්ග කිරීම් කර ඇත්නම්, නිවැරදි කිරීමට මග පෙන්වන්න.
- රූප සටහනේ දී ඇති පරිසර සාධක විචල්‍යයන් කිහිපයක් තෝරා ගෙන, එය ගිණුම්කරණයට බලපාන ආකාරය පැහැදිලි කිරීමට යොමු කරන්න.

Draft

විෂය කරුණු පැහැදිලි කර ගැනීමට අත්වැලක් :

ගිණුම්කරණ පරිසරය : ව්‍යාපාරයක ගිණුම්කරණ ක්‍රියාවලියට බලපෑම් ඇති කරන පරිසරය ගිණුම්කරණ පරිසරයයි.

ව්‍යාපාරයක ගිණුම්කරණ ක්‍රියාවලියට බලපෑම් ඇති කරන ප්‍රධාන පරිසර සාධක පහත ආකාරයට වර්ග කළ හැකිය.

පරිසර සාධකය	හැඳින්වීම	විචල්‍යයන්
01. ආර්ථික හා දේශපාලන පරිසරය	කිසියම් රජයක් තම ආර්ථික ප්‍රතිපත්ති සැලසුම් කර, ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී ගන්නා තීරණ **ආර්ථික හා දේශපාලන පරිසරය** ලෙස හැඳින්වේ.	• බදු ප්‍රතිපත්තිය • විනිමය අනුපාත • මිල මට්ටම් • රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්ති (පොළී අනුපාත, වැටුප් තීරණ) • වෙළඳපොල තත්ත්වය (මූල්‍ය /ප්‍රාග්ධන)
02. ශිල්පීය හා වෘත්තීය පරිසරය	ගිණුම්කරණ ක්‍රියාවලියේ දී ව්‍යාපාර සම්පත් ප්‍රමාණාත්මකව හා මූල්‍යමය වශයෙන් මැනීම හා තක්සේරු කිරීමට යොදා ගන්නා විවිධ ශිල්පීය ක්‍රම ඇතුළත් පරිසරය **ශිල්පීය හා වෘත්තීය පරිසරය** වේ.	• ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත • ගිණුම්කරණ ශිල්ප ක්‍රම • ගිණුම්කරණ වෘත්තීය ආයතන
03. නෛතික පරිසරය	ව්‍යාපාර විසින් ගිණුම්කරණ ක්‍රියාවලියේ දී අනුගමනය කළ යුතු නෛතික තත්ත්වයන්, **නෛතික පරිසරය** ලෙස හැඳින්වේ.	• 2007 අංක 07 සමාගම් පනත • 1890 හවුල් ආඥා පනත • දේශීය ආදායම් පනත • ගිණුම්කරණ හා විගණන ප්‍රමිත පනත • ගිණුම්කරණයට අදාළ නඩු තීන්දු
04. සමාජ හා සංස්කෘතික පරිසරය	සමාජයේ සිටින පුද්ගලයින්ගේ සිතුම්, පැතුම් හා ආකල්ප සහිත වටාපිටාව **සමාජ හා සංස්කෘතික පරිසරය** ලෙස හැඳින්වේ.	• ආකල්ප • සිරිත්-විරිත් • පුරුදු • විශ්වාස • ජන සංඛ්‍යාව • ජන සංක්‍රමණය • පුද්ගල ජීවන රටා
05. තාක්ෂණික පරිසරය	ව්‍යාපාරවල ගිණුම්කරණ කටයුතු පහසු කිරීම සඳහා විවිධ තාක්ෂණික උපකරණ භාවිත කිරීම **තාක්ෂණික පරිසරය** ලෙස හැඳින්වේ.	• පරිගණක තාක්ෂණය • නව තාක්ෂණික උපකරණ භාවිතය • සන්නිවේදන තාක්ෂණය

Draft

ගිණුම්කරණ පරිසර සාධකවල වෙනස්වීම් ගිණුම්කරණයට බලපාන ආකාරය

පරිසර සාධකය	පරිසර සාධක විචල්‍යය	ගිණුම්කරණයට බලපාන ආකාරය
1. ආර්ථික හා දේශපාලන පරිසරය	• පොළී අනුපාත	• පොලී අනුපාතය අඩු කිරීම නිසා බැංකු ණය ලබා ගැනීමට පෙළඹේ. • අතිරේක ණය ලබා ගැනීම වැඩි වී ව්‍යාපාර වර්ධනයක් ඇති වී ආදායම් වැඩි වේ.
2. ශිල්පීය හා වෘත්තීය පරිසරය	දේපළ පිරියත හා උපකරණ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතය අනුව ක්ෂය කිරීම	• බොහෝ ව්‍යාපාර විවිධ ක්ෂය ක්‍රම අතුරින් සරල මාර්ග ක්ෂය ක්‍රමය භාවිත කිරීම නිසා ගිණුම් තොරතුරුවල ඒකාකාරී බව ආරක්ෂා වීම තුළින් ගුණාත්මක බව වැඩි වීම.
3. නෛතික පරිසරය	• 1890 හවුල් ආඥා පනත • 2007 අංක 07 සමාගම් පනත	• ලිඛිත ගිවිසුමක් නොමැති ව පවත්වා ගෙන ගිය හවුල් ව්‍යාපාරයක ලාභය සම සමව බෙදා ගත යුතු යි. • සෑම සීමිත පොදු සමාගමක් ම සමාගම් පනතට අනුව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කළ යුතුය.
4. සමාජ හා සංස්කෘතික පරිසරය	• පුද්ගල ජීවන රටා	• දේශීය ආහාර ගැනීමේ රටාවට ජනතාව වැඩි නැඹුරුවක් දැක්වීම නිසා, දේශීය ආහාර වර්ග නිපදවීමේ ව්‍යාපාර වැඩි වශයෙන් ආරම්භ වීම හා එම ව්‍යාපාරවල අලෙවිය වැඩිවීම හා ලාභය වැඩිවීම.
5. තාක්ෂණික පරිසරය	• නව තාක්ෂණික උපකරණ ගිණුම්කරණය භාවිත කිරීම.	• රත්‍රන් අලෙවි කිරීමේදී ''ඩෙන්සි මීටරය'' භාවිත කිරීම නිසා ව්‍යාපාරවල සිදුවිය හැකි වංචා අවම වී ආදායම් ඉහළ යාම.

Draft

තක්සේරු හා ඇගයීම් නිර්ණායක :

- ගිණුම්කරණ පරිසර සාධක නම් කිරීම.
- වැටුප් වැඩි කිරීමට රජය ගත් තීරණයක් නිසා ව්‍යාපාරවල ආදායම් වැඩි වී ඇත. මෙය කුමන පරිසර සාධකයට අයත්වේ ද? යන්න ප්‍රකාශ කිරීම.
    1. ආර්ථික හා දේශපාලන පරිසරයට
    2. නෛතික පරිසරයට
    3. තාක්ෂණික පරිසරයට
    4. සමාජ හා සංස්කෘතික පරිසරයට
    5. ශිල්පීය හා වෘත්තීය පරිසරයට
- සමාජ හා සංස්කෘතික පරිසර සාධකයට අයත් විචල්‍යයන් දෙකක් නම් කර, එක් සාධකයක් ගිණුම්කරණයට බලපාන ආකාරය පැහැදිලි කිරීම.
- ''නෛතික පරිසරයෙන් බැහැර ව ගිණුම්කරණය පවත්වාගත හැකියි. ''මෙම ප්‍රකාශය සත්‍යද අසත්‍ය ද යන්න දැක්වීම.

මූලික පද	gpujhd gjq;fs;	**Key terms**
• ගිණුම්කරණ පරිසරය	கணக்கீட்டுச் சூழல்	Accounting Environment
• ආර්ථික හා දේශපාලන පරිසරය	பொருளாதார மற்றும் அரசியல் சூழல்	Economic and political environment
• ශිල්පීය හා වෘත්තීය පරිසරය	நுட்ப மற்றும் தொழில்சார் நுட்பச் சூழல்	Technical and professional environment
• නෛතික පරිසරය	சட்டச் சூழல்	Legal environment
• සමාජ හා සංස්කෘතික පරිසරය	சமூக கலாசாரச் சூழல்	Social and cultural environment
• තාක්ෂණික පරිසරය	தொழினுட்பச் சூழல்	Technological environment

Draft

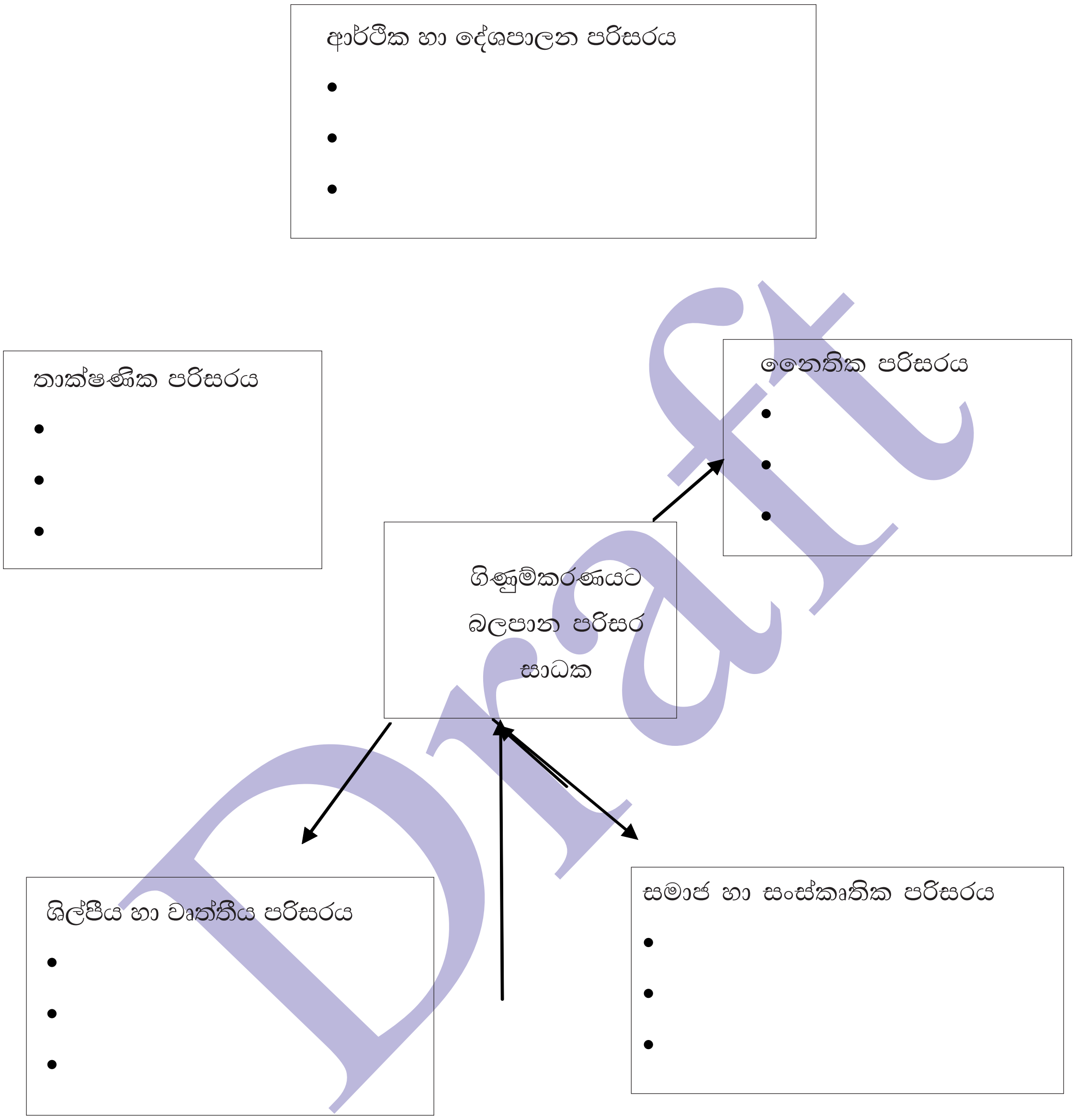

Draft

පරිසර සාධක විචල්‍යයන්

1. විනිමය අනුපාත
2. ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත
3. නව තාක්ෂණික උපකරණ
4. බදු ප්‍රතිපත්තිය
5. පරිගණක තාක්ෂණය
6. සමාගම් පනත
7. මිල මට්ටම
8. සන්නිවේදන තාක්ෂණය
9. හවුල් ආඥා පනත
10. ජන සංක්‍රමණය
11. ගිණුම්කරණ වෘත්තීය ආයතන
12. පුද්ගල ජීවන රටා

නිපුණතාව 1.0 : ගිණුම්කරණය හා එහි අවශ්‍යතාව විග්‍රහ කරයි.

නිපුණතා මට්ටම 1.3 : ගිණුම්කරණය, ක්‍රියාවලියක් ලෙස විග්‍රහ කරයි.

කාලච්ඡේද : 01

ඉගෙනුම් ඵල :
- ගිණුම්කරණ ක්‍රියාවලිය පැහැදිලි කරයි.
- ගිණුම්කරණ ක්‍රියාවලියේ පියවර දක්වයි.

මූලික පද හා සංකල්ප :

සංකල්ප සිතියම

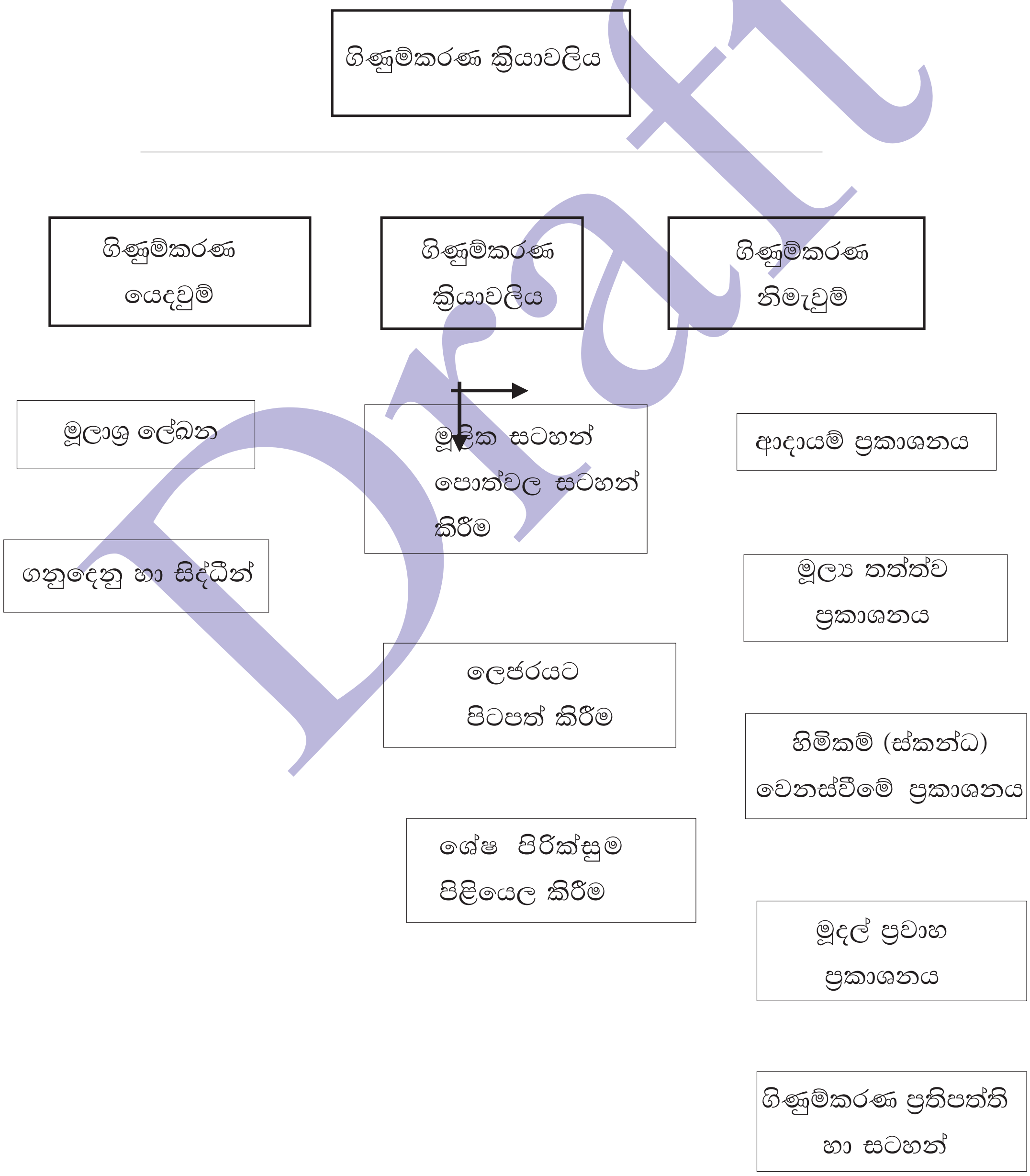

Draft

ඉගෙනුම්-ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලිය :

පිවිසුම

- සිසුන් සමග පහත සඳහන් දෑ සාකච්ඡාවට යොමු කර, විෂය කරුණු මතු කර ගන්න.
    - පරිභෝජනය සඳහා ගන්නා පාන්, නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියකින් බිහිවූවක් බව.
    - පාන් නිෂ්පාදනයට යොදා ගන්නා දේ යෙදවුම් වේ. ඒ සඳහා යොදා ගන්නා දේ නම් කරන්න.
    - පාන් නිෂ්පාදනය සිදු කරන ක්‍රියාවලියක් පවතී. එම ක්‍රියාවලියේ කොටස් මොනවා ද?
    - අවසානයට නිෂ්පාදිතයක් ලෙස ''පාන් '' ලැබෙන බව.

යෙදවුම්	ක්‍රියාවලිය	නිමැවුම්

ගිණුම්කරණය ද ක්‍රියාවලියක් බව, සිසුන් සමග සාකච්ඡා කරන්න.

විෂය කරුණු පැහැදිලි කර ගැනීමට අත්වැලක් :

ගිණුම්කරණ යෙදවුම්
- ගනුදෙනු
- සිද්ධි

ගිණුම්කරණ ක්‍රියාවලිය
- මූලික සටහන් පොත්වල සටහන් කිරීම
- ලෙජරයට පිටපත් කිරීම
- ශේෂ පිරික්සුම පිළියෙල කිරීම

ගිණුම්කරණ නිමැවුම්
- ආදායම් ප්‍රකාශනය
- මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය
- හිමිකම් (ස්කන්ධය) වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය
- මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය
- ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති හා සටහන්

- ගිණුම්කරණ නිමැවුම් වන මූල්‍ය ප්‍රකාශන බිහිකරලීමට 'පදනම්' වශයෙන් භාවිත කරන දෑ ගිණුම්කරණ යෙදවුම් ය. ඒවා ගනුදෙනු හා සිද්ධි වේ.
- ගිණුම්කරණ යෙදවුම්වලට අදාළ තොරතුරු සටහන් කෙරෙන මූලාශ්‍ර ලේඛන, මුලින් ම සැලකිල්ලට ගත යුතු ය.

නිද : මුදල් ලැබීමේ දී - ලදුපත
මුදල් ගෙවීමේ දී - වවුචරය

Draft

- දෙපාර්ශ්වයක් අතර, හුවමාරුවක් සිදු වන මුදලින් මැනිය හැකි දෑ ගනුදෙනු වේ.

  නිද :
  - විකිණීම සඳහා රු. 30,000 භාණ්ඩ තොගයක් මිල දී ගැනීම
  - බැංකුවෙන් රු. 50,000 ක ණය මුදලක් ලබා ගැනීම
  - සේවක වැටුප් රු. 10,000 ගෙවීම

මෙම ගනුදෙනු නිසා ව්‍යාපාරයේ වත්කම්, හිමිකම් හා වගකීම්වල මූල්‍යමය ලෙස වෙනස්වීම් සිදු වේ.

දෙපාර්ශ්වයක් අතර හුවමාරුවක් සිදු නොවුව ද, ව්‍යාපාරයේ වත්කම්, වගකීම්, හිමිකම් කෙරෙහි බලපෑමක් ඇති වන මුදලින් මැනිය හැකි දෑ 'සිද්ධි' වේ.

උදා :
- යන්ත්‍ර, ලී බඩු ආදී වත්කම් භාවිතයත් සමග ක්ෂය වීම (අගය අඩු වීම)
- භාණ්ඩ තොග විනාශයට පත් විම

ගිණුම්කරණ ක්‍රියාවලිය පියවර ලෙස දක් වූ විට පහත පරිදි වේ.

1 - ව්‍යාපාරයක ගනුදෙනු හා සිද්ධීන්වල වටිනාකම 'මුදල්' මාධ්‍යයෙන් මැනීම.
2 - මූලාශ්‍ර ලේඛන පදනම් කර ගෙන මූලික සටහන් පොත්වල වාර්තා කිරීම
3 - මූලික සටහන් පොත්වල ඇතුළත් කළ දෑ ලෙජරයට පිටපත් කිරීම.
4 - ලෙජර් ගිණුම් තුලනය කර, ශේෂ පිරික්සුමක් පිළියෙල කිරීම.

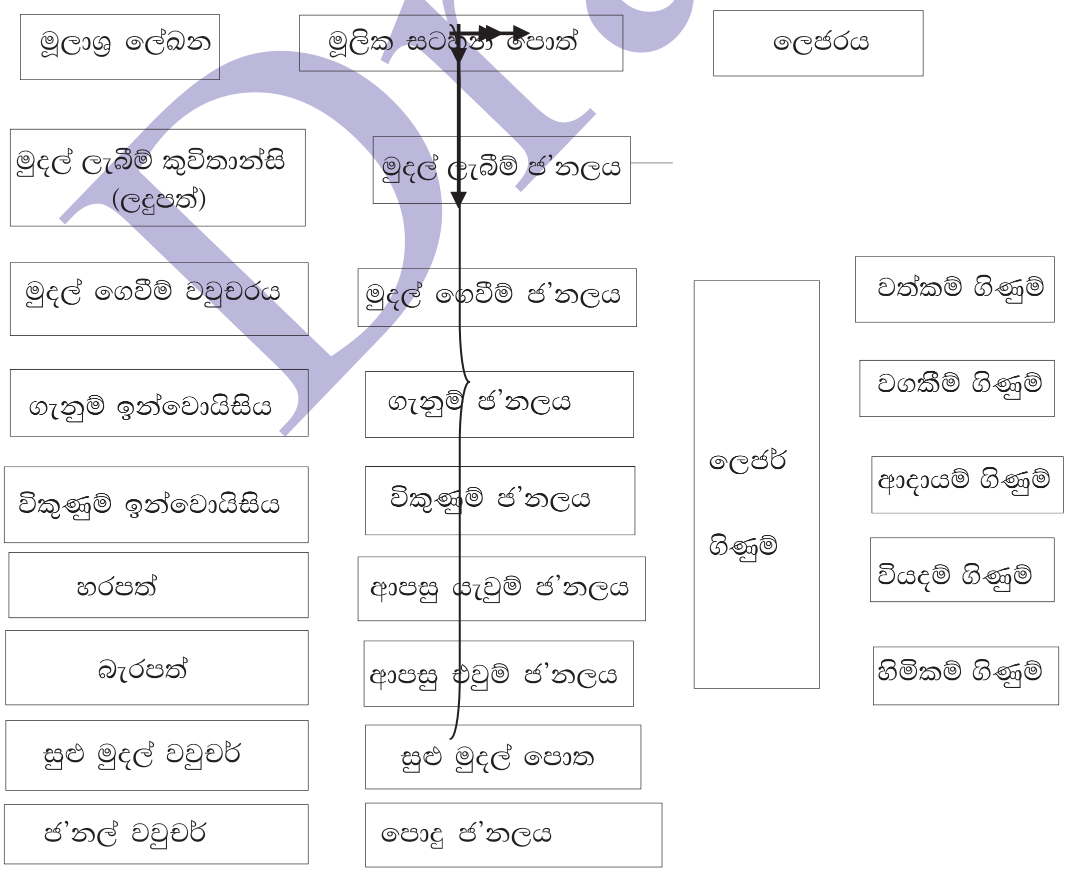

Draft

- ගිණුම්කරණ නිමැවුම් යනු ආර්ථිකමය තීරණ ගැනීමට හැකි වන පරිදි ගිණුම්කරණ ක්‍රියාවලිය තුළින් බිහි කරන මූල්‍ය ප්‍රකාශන වේ. මීට අයත් වන්නේ.
    - කාලච්ඡේදයේ ලාභ හා අලාභ පෙන්නුම් කෙරෙන ආදායම් ප්‍රකාශනය / ලාභ හෝ අලාභ ප්‍රකාශනය
    - නිශ්චිත දිනකට පවතින වත්කම්, වගකීම් හා හිමිකම්වල පවතින තත්ත්වය පෙන්නුම් කෙරෙන මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය
    - හිමිකමේ සිදු වන වෙනස්වීම් පෙන්නුම් කෙරෙන හිමිකම් වෙනස්වීම් ප්‍රකාශනය
    - කාලච්ඡේදය තුළ මුදල් ගලා ඒම් හා මුදල් ගලා යෑම් වෙනස්වීම් පෙන්නුම් කෙරෙන මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය.

තක්සේරුව හා ඇගයීම් නිර්ණායක

(1) පහත සඳහන් ගනුදෙනුවලට අදාළ තොරතුරු සටහන් වී ඇති මූලාශ්‍ර ලේඛන නම් කිරීම.

1 - අත්පිට විකුණුම් රු. 25 000 කි.

2 - රක්ෂණ ගාස්තු ගෙවීම් රු. 4 000

3 - විකිණීම සඳහා රු. 45 000ක තොගයක් අමල්ගේ ව්‍යාපාරයෙන් ලබා ගැනීම.

4 - අමල්ගේ ව්‍යාපාරයට රු. 2 000 ක බඩු තොගයක් ඉල්ලූ වර්ගයට වඩා වෙනස්වීම මත හරවා යැවීම.

(2) ඉහත (1) හි දැක්වෙන ගනුදෙනු සටහන් කිරීමේ දී යොදා ගන්නා මූලික පොත් නම් කිරීම.

(3) ගිණුම්කරණ ක්‍රියාවලියේ පියවර අනුපිළිවෙලින් සටහන් කිරීම.

(4) පහත සඳහන් දෑ ලබා ගැනීමට පිළියෙල කරන මූල්‍ය ප්‍රකාශන නම් කිරීම.

(අ) කාලච්ඡේදයේ ලාභය

(ආ) වත්කම්, වගකීම් හා හිමිකම්වල තත්ත්වය

(ඇ) මූල්‍ය තත්ත්වය වෙනස්වීම්

Draft

නිපුණතාව 2.0 : **ව්‍යාපාරයක ගණුදෙනු හා සිද්ධීන් ගිණුම්කරණ සමීකරණය ඇසුරෙන් ඉදිරිපත් කරයි.**

නිපුණතා මට්ටම 2.1 : ව්‍යාපාරයක වත්කම්, වගකීම් හා හිමිකම්වල එකතුවට සමාන වන ආකාරය විග්‍රහ කරයි.

කාලච්ඡේද : 10

ඉගෙනුම් ඵල :

- ව්‍යාපාර ඒකක සංකල්පය පැහැදිලි කරයි.
- ව්‍යාපාර ඒකකයක "ගනුදෙනු" පැහැදිලි කරයි.
- මූල්‍ය මිනුම් සංකල්පය පැහැදිලි කරයි.
- ගිණුම්කරණ සමීකරණය ගොඩ නගයි.
- ගනුදෙනු, වත්කම්, වගකීම් හා හිමිකම්වලට කරන බලපෑම ගිණුම්කරණ සමීකරණය ඇසුරින් ඉදිරිපත් කරයි.

මූලික පද හා සංකල්ප : **සංකල්ප සිතියම**

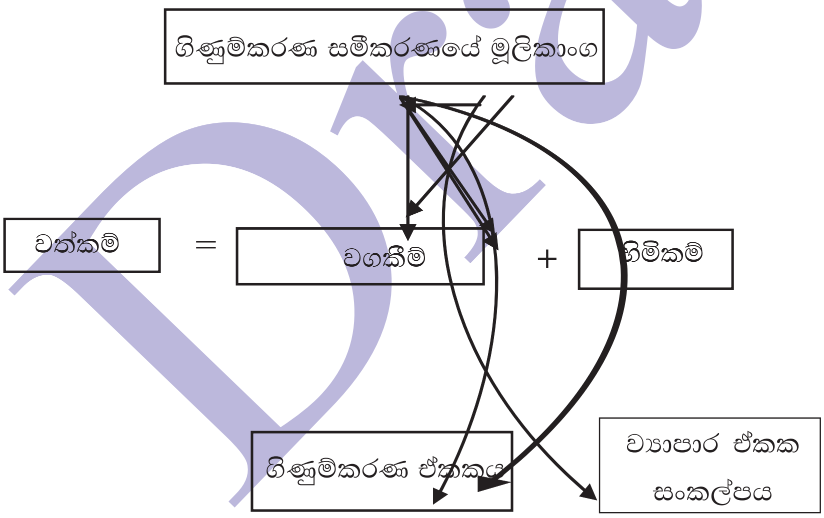

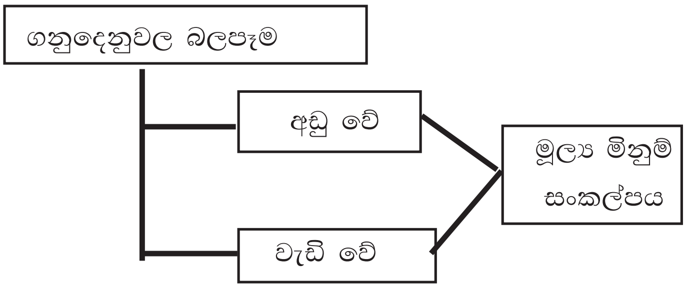

Draft

ඉගෙනුම් ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලිය :

පිවිසුම :

- ප්‍රදේශයේ පවතින ජනප්‍රිය වෙළඳ ව්‍යාපාරයක් පිළිබඳ සිසු අදහස් විමසමින් පහත සඳහන් කරුණු මතුකරමින් සාකච්ඡාවක නිරතවන්න.
  - ගිණුම් තැබීමේ දී අයිතිකරුත්, ව්‍යාපාරයත් වෙන ම ඒකක දෙකක් ලෙස සලකන බව පැහැදිලි කරන්න.
  - ව්‍යාපාරවල මුදලින් මැනිය හැකි සම්පත්වල වෙනස්කම් පමණක් වාර්තා කරන බව.
  - ව්‍යාපාරයේ අයිතිකරුවන් ව්‍යාපාරයට යොදවන සම්පත් **ප්‍රාග්ධනය** ලෙස හඳුන්වන අතර මෙය හිමිකම ලෙස හඳුන්වනු ලැබේ.
  - අයිතිකරුවන්ගේ ප්‍රාග්ධනය ප්‍රමාණවත් නොවන විට බාහිර පාර්ශ්වයන්ගෙන් ණයට මුදල් හෝ භාණ්ඩ තොග හෝ වෙනත් වත්කම් ගැනීමට සිදු වේ. ඒ නිසා **වගකීම්** ඇති වන බව පැහැදිලි කරන්න.
  - ව්‍යාපාරයට ප්‍රතිලාභ ලබා දෙන මුදලින් අගය කළ හැකි සම්පත්, **වත්කම්** බව සාකච්ඡා කරන්න.
- ව්‍යාපාරයේ අයිතිකරු පමණක් සම්පත් යොදවා ඇතිනම්

වත්කම් = හිමිකම්

  බව තහවුරු කර දෙන්න.

- අයිතිකරුවන් ව්‍යාපාරයට සම්පත් යොදවා ඇති විට හා බාහිර පාර්ශ්වයන් සම්පත් යොදවා ඇති විට ව්‍යාපාරයේ ගිණුම්කරණ සමීකරණය

වත්කම් = හිමිකම් + වගකීම්

  බව තහවුරු කරන්න.

- ඉන් පසුව පහත ක්‍රියාකාරකමේ සිසුන් නිරත කරවන්න.

ක්‍රියාකාරකම 01 : **කාර්ය පත්‍රිකාව**

- එක් එක් කණ්ඩායම සඳහා පහත කාර්ය පත්‍රිකාවේ පිටපත් ලබා දෙන්න.

සංඛ සිල්ලර වෙළෙඳසැලක් කර ගෙන යන ව්‍යාපාරිකයෙකි. ඔහු ව්‍යාපාර කටයුතු 2017 වසරේ ජනවාරි 01 දින ඇරඹීය. මේ සඳහා ඔහුට පිය උරුමයෙන් ලද රු. 2 000 000 ක් වටිනා ගොඩනැගිල්ලක් හා ඔහු ඉතිරි කර ගත් රු. 1000 000 ක් යොදවන ලදී. ඔහු සතු රු. 500 000 ක ඉතුරුම් තැන්පතුව ව්‍යාපාරයට යොදවා නැත.
ව්‍යාපාරික කටයුතු පුළුල් කිරීම සඳහා රු. 4000 000 බැංකු ණයක් ලබා ගත් අතර කළමනාකරණ උපාධියක් සහිත සේවකයකු බඳවා ගන්නා ලදී.

ඉගෙනුම සඳහා යෝජිත උපදෙස් :

- සිසුන් කණ්ඩායම් හතරකට බෙදන්න.
- සියලු කණ්ඩායම්වලට කාර්ය පත්‍රිකාවේ පිටපත බැගින් ලබා දෙන්න.
- පහත දැක්වෙන ආකාරයට ක්‍රියාකාරකමේ යොදවන්න.
  - ඒ ඒ කණ්ඩායම්වලට අහඹු ලෙස අදාළ ප්‍රශ්න ලබා දීම.
  - සාකච්ඡා කර පිළිතුරු ලිවීමට අවස්ථාව ලබා දීම.
  - එක කණ්ඩායමක අනාවරණ ඉදිරිපත් කළ පසු, එයින් මතු කෙරෙන විෂය කරුණු සිසුන්ට පැහැදිලි කර දීම සිදු කරන්න.
- ඒ ඒ කණ්ඩායම්වලට අදාළ ප්‍රශ්න, පහත ආකාරයෙන් ඉදිරිපත් කරන්න.

කණ්ඩායම් අංකය	**ඉදිරිපත් කරන ප්‍රශ්න**
01	• සංඛ සිය ව්‍යාපාරය සඳහා යෙදවිය හැකි සම්පත් වටිනාකම් සහිත ව දක්වන්න. • එම සම්පත්වලින් සිය ව්‍යාපාරික කටයුතුවලට යොදවා ඇති සම්පත් වටිනාකම් සහිත ව දක්වන්න.
02	• සංඛ සිය ව්‍යාපාරික කටයුතු කර ගෙන යාමට යොදවන ලද සම්පත් පහත ශීර්ෂ යටතේ වර්ග කරන්න. 1. මුදලින් අගය කළ හැකි සම්පත් 2. මුදලින් අගය කළ නොහැකි සම්පත්
03	• සංඛ සිය ව්‍යාපාරය වෙනුවෙන් යොදවන ලද සම්පත් වටිනාකම් සහිත ව දක්වන්න. • ව්‍යාපාරය සඳහා බාහිර පාර්ශ්වයන්ගෙන් ලබා ගත් සම්පත්, වටිනාකම් සහිත ව දක්වන්න. • ව්‍යාපාරයට යොදවා ඇති සම්පත්වල මුළු වටිනාකම දක්වන්න.
04	• සංඛ ව්‍යාපාරය ආරම්භ කිරීමට පළමුවෙන් ම යොදවා ඇති සම්පත් මොනවා ද? • එම සම්පත්වල මුළු වටිනාකම දක්වන්න.

විෂය කරුණු පැහැදිලි කර ගැනීමට අත්වැලක් :

- එක් එක් කණ්ඩායම තම අනාවරණ ඉදිරිපත් කළ පසු, එම කණ්ඩායම්වල ප්‍රශ්නවලට අදාළ විෂය කරුණු පහත ආකාරයෙන් දැක්විය හැකි ය.

Draft

කණ්ඩායම් අංකය	අදාළ විෂය කරුණු
01	• ව්‍යාපාරයට එහි අයිතිකරුගෙන් හා වෙනත් පාර්ශ්වයන්ගෙන් වෙන් වූ ස්වාධීන පැවැත්මක් ඇති බව. • එය **ව්‍යාපාර ඒකක සංකල්පය** බව පැහැදිලි කරන්න. • අයිතිකරුගේ ගනුදෙනු නොව ව්‍යාපාරයේ ගනුදෙනු පමණක් වාර්තා කරන බව.
02	• ව්‍යාපාරයක මුදලින් අගය කළ හැකි සම්පත් පමණක් වාර්තා කරන බව. • එය **මූල්‍ය මිණුම් සංකල්පය** බව පැහැදිලි කරන්න. • මුදලින් අගය කළ නොහැකි සම්පත් ''තීරණ ගැනීම '' සඳහා අවශ්‍ය වන නමුත් ඒවා වාර්තා නොකරන බව පැහැදිලි කරන්න.
03	• ව්‍යාපාරයට අයිතිකරු යොදවා ඇති සම්පත්, ප්‍රාග්ධනය ලෙසත් මෙම ව්‍යාපාරයේ හිමිකම ලෙසත් • ව්‍යාපාරය, අයිතිකරු නොවන බාහිර පාර්ශ්වයන්ට ගෙවීමට ඇති බැඳීම් ''වගකීම් '' ලෙසත් • අයිතිකරු හා බාහිර පාර්ශ්වයන්ගෙන් ව්‍යාපාරයට ලැබී ඇති මුළු සම්පත් වත්කම් ලෙස හඳුන්වන බවත් පැහැදිලි කරන්න. • වත්කම් = හිමිකම් + වගකීම් ලෙස මූලික ගිණුම්කරණ සමීකරණ ගොඩනැගෙන බව පෙන්වන්න.
04	• අයිතිකරු පමණක් ව්‍යාපාරයට සම්පත් යොදවා ඇති විට • වත්කම් = හිමිකම් ලෙස සමීකරණය ප්‍රථමයෙන් ගොඩ නැගෙන බව පැහැදිලි කරන්න.

ක්‍රියාකාරකම 02

- පන්තියේ සිසුන් කණ්ඩායම් 04 කට බෙදන්න.
- පහත සිද්ධිය එම කණ්ඩායම්වලට ලබා දෙන්න.

සිද්ධිය '' මල්ෂා සිල්ලර වෙළෙඳ සැල ''

01/01	මල්ෂා 2017/01/01 දින තමා සතු මුදල් රු. 500 000 ක්ද, රු. 700 000 ක් වටිනා මෝටර් රථය ද යොදවා සිල්ලර වෙළඳසැලක් ඇරඹීය.
01/02	විකිණීම සඳහා රු. 100 000 ක බඩු තොග අත්පිට මුදලට ලබා ගන්නා ලදී.
01/03	ව්‍යාපාරයේ ප්‍රයෝජනය සඳහා රු. 150 000 ක් වටිනා ලී බඩු හා සවි කිරීම් ලක්දිව ලී බඩු සමාගමෙන් ණයට ලබා ගන්නා ලදී.
01/04	මාසික ව රු. 10 000 ක වැටුපක් ගෙවීමේ පොරොන්දුව මත සේවකයකු බඳවා ගන්නා ලදී.
01/05	ව්‍යාපාරයේ මෝටර් රථය සඳහා රු. 10 000 ක ඉන්ධන වියදම් ගෙව්වා.
01/06	ලක්දිව ලී බඩු සමාගමට රු. 25 000 ක මුදලක් ගෙව්වා.
01/07	මල්ෂාගේ නිවස සොරු බිඳීමෙන් රු. 150 000 ක හානියක් සිදු විය.

Draft

- ඉහත ගනුදෙනු හිමිකම් + වගකීම් = වත්කම් යන මූලික සමීකරණයට ආදේශ කර පෙන්වන්න.
- ඉහත සිද්ධියේ ඇතුළත් සියලුම ගනුදෙනු ගිණුම්කරණ සමීකරණයට ආදේශ කළ හැකි ද? යන්න විමසන්න.
- කණ්ඩායම් අනාවරණයන් නිර්මාණශීලී ව හා සාමූහික ව සමස්ථ පන්තියට ඉදිරිපත් කිරීමට අවස්ථාව ලබා දෙන්න.

උදා : හිමිකම්	+	වගකීම්	=	වත්කම්		
				මුදල්	+	500 000
1 200 000				මෝටර් රථ	+	700 000
1 200 000						1 200 000

විෂය කරුණු පැහැදිලි කිරීමට අත්වැලක්

- මූලික ගිණුම්කරණ සමීකරණයේ ඇතුළත් සංරචක නැවත සිහිපත් කරවීම.
- ව්‍යාපාරයක සිදුවන ගනුදෙනු හා සංසිද්ධීන්වලින් මුදලින් අගය කළ හැකි ගනුදෙනු පමණක් ගිණුම්ගත කරන බව.
- **අතීත සිදුවීමක ප්‍රතිඵලයක් මත බිහි වී ඇති,අනාගත ආර්ථික ප්‍රතිලාභ ගලා එන ව්‍යාපාරය විසින් පාලනය කරන සම්පත් වත්කමකි.**
- **අතීත ගනුදෙනුවක ප්‍රතිඵලයක් මත බිහි වී ඇති, නිරාකරණය කිරීමේ දී සම්පත් පිටතට ගලා යන, වර්තමාන බැඳීම් වගකීමකි.**
- ව්‍යාපාරික ගනුදෙනු හා සිද්ධීන්, වත්කම් වගකීම් හා හිමිකම්වලට ඇති කරන ද්විත්ව බලපෑම පහත අයුරින් සාරාංශ කරන බව.

ගනුදෙනු අංකය	හිමිකම් +	වගකීම්	=	වත්කම්	ද්විත්ව ප්‍රතිඵලය
(01)			=	− +	එක් වත්කමක් අඩු වී, වෙනත් වත්කම් වැඩි වීම
(02)		+	=	+	වත්කම් වැඩි වී වගකීම් වැඩි වීම.
(03)		−	=	−	වත්කම් අඩු වී වගකීම් අඩු වීම
(04)	+		=	+	වත්කම් වැඩි වී හිමිකම් වැඩි වීම.
(05)	−		=	−	වත්කම් අඩු වී හිමිකම් අඩු වීම.
(06)	+	−	=		වගකීම් අඩු වී හිමිකම් වැඩිවීම.
(07)	−	+	=		වගකීම් වැඩි වී හිමිකම් අඩුවීම

ඉහත ද්විත්ව ප්‍රතිඵලවලට අදාළ ගනුදෙනු උදාහරණ මගින් සිසුන් සමග සාකච්ඡා කරන්න.

Draft

තක්සේරු හා ඇගයීම් නිර්ණායක :

(01) පහත සඳහන් ගනුදෙනු අතරින් ව්‍යාපාරයේ හිමිකමට බලපාන **ගනුදෙනු** පමණක් ඇතුළත් පිළිතුර තෝරන්න.

(i) අශාන් මුදලින් රු. 1 500 000 ක් යොදා ව්‍යාපාරයක් ඇරඹීම.

(ii) අශාන්ට පිය උරුමයෙන් ලද රු. 1000 000 ක් වටිනා ගොඩනැගිල්ලක් ව්‍යාපාරයේ කටයුතු සඳහා යෙදවීම.

(iii) ව්‍යාපාරයේ කටයුතු සඳහා රු. 800 000 කට මෝටර් රථයක් මිල දී ගැනීම

(iv) ව්‍යාපාරයේ ප්‍රයෝජනය පිණිස රු. 100 000 ක උපකරණ කමල්ගෙන් ණය ගැනීම.

(v) නැවත විකිණීම සඳහා රු. 40 000 ක බඩු තොග අත්පිට මුදලට ගැනීම.

(02) පහත සඳහන් ගනුදෙනු අතුරින් හිමිකම හා වත්කම අඩුවීමට බලපාන ගනුදෙනුව තෝරන්න.

(i) බැංකුවෙන් රු. 200 000 ක ණයක් ගැනීම.

(ii) රු. 50 000 ක තොගයක් අත්පිට මුදලට ගැනීම.

(iii) අයිතිකරුගේ භාණ්ඩ ගැනිලි රු. 10 000 කි.

(iv) බැංකුවෙන් ගත් ණය මුදලින් රු. 30 000 ක් ගෙවීම

(v) රු. 40 000 ක භාණ්ඩ ණයට ගැනීම.

(03) පහත සඳහන් ප්‍රකාශ අතුරින් එකක් හැර අනෙක් ඒවා නිවැරදි වේ. වැරදි ප්‍රකාශය තෝරන්න.

(i) බාහිර පාර්ශ්වය ව්‍යාපාර සම්පත් සඳහා දායක වී නොමැති විට ගිණුම්කරණ සමීකරණය වත්කම් = හිමිකම් වේ.

(ii) ව්‍යාපාරයකට, එහි අයිතිකරුගෙන් හා ඔහුට අයත් වෙනත් ව්‍යාපාරවලිනුත්, වෙන් වූ ස්වාධීන පැවැත්මක් ඇත.

(iii) මූල්‍ය මිනුම් සංකල්පයෙන් අදහස් වන්නේ මුදලින් අගය කළ හැකි සම්පත් පමණක් වාර්තාකරණ බවයි.

(iv) ව්‍යාපාරයක වත්කම් වෙනස්වන විට හිමිකම් අඩුවීමක් හෝ වැඩිවීමක් සිදු වේ.

(v) ව්‍යාපාරයක වගකීම් වෙනස්වීම, වත්කම්වලින් මෙන් ම හිමිකමේ බලපෑමෙනුත් සිදු වේ.

(04) පහත සඳහන් ප්‍රකාශ සත්‍ය නම් (√) ලකුණ ද අසත්‍ය නම් (x) ලකුණ ද යොදන්න.

(i) ව්‍යාපාර ඒකක සංකල්පය ගිණුම් තැබීමේ දී අදාළ කර ගත යුතුයි.

(ii) ව්‍යාපාරයක් මඟින් අයිතිකරුගේ පෞද්ගලික වියදම් ගෙවිය යුතු ය. (....)

(iii) වත්කම් වෙනස් වන්නේ හිමිකමේ හෝ වගකීම්වල බලපෑමෙන් පමණි. (....)

(iv) අයිතිකරුට මූලිකව යොදවන ප්‍රාග්ධනයට අමතරව පසුව ප්‍රාග්ධනය යෙදිය නොහැකිය. (....)
(....)

(v) අයිතිකරුවෙකුට ව්‍යාපාර කීපයක් ඇති විට එම සියල්ල ම එකම ව්‍යාපාරයක් ලෙස සලකා ගිණුම් තැබීම සුදුසු ය.
(....)

Draft

පිළිතුරු :

(1) I, II (2) III (3) IV (4) I - සත්‍ය, II අසත්‍ය, III අසත්‍ය, IV අසත්‍ය, V අසත්‍ය

(2) ජානිත්‍යා 2017 ජනවාරි 01 දින ව්‍යාපාරයක් ඇරඹීමට යෙදූ වත්කම් හා පළමු සතිය තුළ සිදු වූ ගනුදෙනුවල ද්විත්ව බලපෑම සමීකරණයක ස්වරූපයෙන් පහත දැක්වේ.

(රු. 000)

ගනුදෙනු		වත්කම්	=	හිමිකම්	+	වගකීම්
(i)	ඉඩම් ගොඩනැගිලි	+ 5 000				
	මෝටර් රථය	+ 2 000				
	මුදල්	+ 1 000	=	8 000	+	-
(ii)	මුදල්	- 500				
	බඩු තොග	+ 500	=		+	
(iii)	කාර්යාල උපකරණ	+ 300	=		+	
	මුදල්	- 300				
(iv)	මුදල්	+ 800	=		+	800 බැංකු ණය
(v)	මුදල්	- 200	=	- 200 (හිමිකම)	+	

අවශ්‍ය වන්නේ :

1. ඉහත එක් එක් ගනුදෙනුව වටිනාකම් සහිත ව විස්තර කිරීම.
2. පළමු සතිය අවසානයේ මුළු වත්කම් මුළු වගකීම් හා මුළු හිමිකම් එකතු කර දැක්වීම.

(3) තුෂාන්ගේ ව්‍යාපාරයේ 2017 ජනවාරි 01 දිනට ගිණුම් ශේෂ පහත දැක්වේ.

	(රු. 000)
ඉඩම් හා ගොඩනැගිලි	රු. 4 000
බස්රථය	රු. 2 000
මුදල්	රු. 500
බැංකුණය	රු. 1 500

Draft

ජනවාරි මාසයේ පළමු සතියේ ගනුදෙනු පහත දැක්වේ (000)

1. රු. 50ක මුදල් ගෙවා භාණ්ඩ තොගයක් ගැනීම.
2. බැංකු ණයෙන් කොටසක් පියවීමට රු. 500 ක් දුන්නා.
3. රු. 250 ක බඩු තොගයක් චතුරගෙන් ණයට ගත්තා.
4. භාණ්ඩවල සන්නම වෙනස්වීම නිසා රු. 25ක තොග චතුරට ආපසු යැවුවා.
5. තුෂාන් පුද්ගලික ප්‍රයෝජනයට ගත් මුදල රු. 50

අවශ්‍ය වන්නේ :

1. වත්කම් = හිමිකම් + වගකීම් සමීකරණයේ ඉහත ගනුදෙනු වටිනාකම සමග දැක්වීම..
2. ගනුදෙනු අවසානයේ මුළු හිමිකම, මුළු වත්කම් හා මුළු වගකීම් ගණනය කර දැක්වීම.

මූලික පද	gpujhd gjq;fs;	**Key terms**
• ව්‍යාපාර ඒකක සංකල්පය	வணிக அலகு எண்ணக்கரு	Business entity concept
• මූල්‍ය මිණුම් සංකල්පය	பண அளவு எண்ணக்கரு	Money measurement concept
• වත්කම්	சொத்துக்கள்	Assets
• වගකීම්	பொறுப்புக்கள்	Liabilities
• හිමිකම්	உரிமையாண்மை	Equity
• ගිණුම්කරණ සමීකරණය	கணக்கீட்டுச் சமன்பாடு	Accounting equation

Draft

නිපුණතාව 2.0 : ව්‍යාපාරයක ගණුදෙනු හා සිද්ධීන් ගිණුම්කරණ සමීකරණය ඇසුරෙන් ඉදිරිපත් කරයි.

නිපුණතා මට්ටම 2.2 : ව්‍යාපාරයක ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් මගින් හිමිකම වෙනස්වන ආකාරය අනාවරණය කරයි.

කාලච්ඡේද : 03

ඉගෙනුම් ඵල :
- හිමිකම වෙනස්වීමට බලපාන සාධක නම් කර පැහැදිලි කරයි.
- හිමිකම / ශුද්ධ වත්කම් ගණනය කරයි.
- ශුද්ධ වත්කම් ඇසුරෙන් ලාභය හෝ අලාභය ගණනය කරයි.

මූලික පද හා සංකල්ප :

සංකල්ප සිතියම

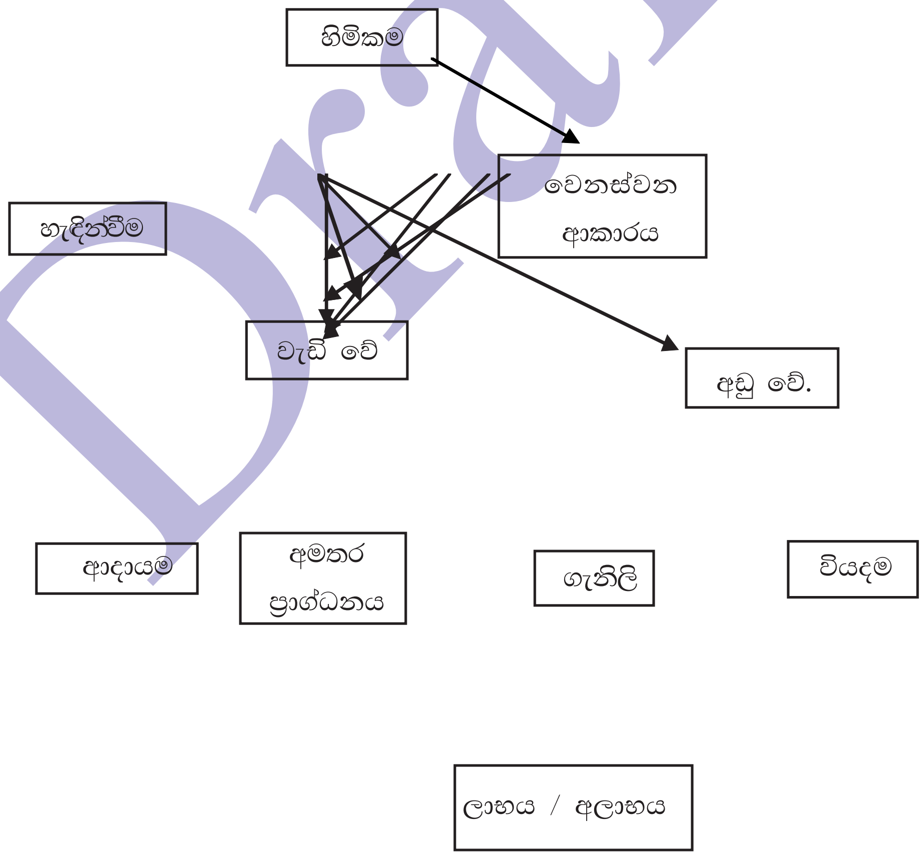

Draft

ඉගෙනුම් ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලිය :

පිවිසුම :

- පහත සඳහන් දෙබස පන්තියේ සිසුන් දෙදෙනෙකු ලවා පන්තියට ම ඉදිරිපත් කරවන්න.
- එහි ඇතුළත් ගනුදෙනු තවත් සිසුවෙකු ලවා හුණු පුවරුවේ ලිවීමට සලස්වන්න.
- හිමිකම හා ප්‍රාග්ධනය අතර වෙනස දැක්වීම.
- ව්‍යාපාරයේ මූල්‍ය ප්‍රතිඵලය, හිමිකමට කරන බලපෑම විස්තර කරන්න.

ඕෂධ : ආ. . . මුදිත ඔයාගේ ව්‍යාපාරික කටයුතු කොහොම ද?

මුදිත : මම ළඟ දී ලක්ෂ 20 ක් යොදවල වාහන සේල් එකක් පටන් ගත්තා. ඒ මුදලින් වාහන දෙකක් අරගත්තා. පස්සේ ඒවා ලක්ෂ 30කට වික්කා.

ඕෂධ : ෂා .. ඔයාගේ ව්‍යාපාරය සරුයි නේද?

මුදිත : ඔව්, ඔව්, හැබැයි ටිකක් වියදම් කළා. වාහන සේල් එක පවත්වා ගෙන යන ගොඩනැගිල්ලට මාසයකට රු. 50 000 ක් ගෙවනවා. ඊට අමතර ව විදුලි බිල්, දුරකථන බිල්වලට රු. 10 000 ක් ගෙව්වා.

*

ඕෂධ : ළඟ දී වාහන මිල දී ගත්තේ නැද්ද?

මුදිත : තවත් වාහන දෙකක් ගෙනාවා. ඒවාට ලක්ෂ 25ක් වියදම් ගියා. පස්සේ සල්ලි ටිකක් මදි වුන නිසා මගේ ඉඩමක් විකුණලා ලක්ෂ 50 ක් වාහන බිස්නස් එකට දැම්මා. ඒත් මගේ බිරිඳ අසනීප වෙලා බිස්නස්වල මුදලින් රු. 150 000 ක් වියදම් වුනා. පුතාගේ පාඨමාලා ගාස්තු රු. 100 000 ක්ම බිස්නස් මුදල්වලින් ගෙව්වා. වියදම් ටිකක් පාලනය කර ගන්න බලනවා.

ඕෂධ : මටත් ආසයි වාහන බිස්නස් කරන්න.

මුදිත : හොඳයි අදහස. ඔයාට මුදල් තිබෙනවා නම් ව්‍යාපාරය පටන් ගන්න. මම ගිය සතියේ මහජන බැංකුවෙනුත් රු. 800 000 ක බැංකු ණයක් ව්‍යාපාරයට ගත්තා.

පහත සඳහන් කරුණු මතු කරමින් සාකච්ඡාවක් මෙහෙයවන්න.

- අමතර ප්‍රාග්ධනය යෙදවීම හිමිකම් වැඩිවීමට බලපාන බව.
- අයිතිකරු තම පෞද්ගලික ප්‍රයෝජනයට ව්‍යාපාරයෙන් ගන්නා සම්පත්වල මූල්‍යමය වටිනාකම ''ගැනිලි'' නමින් හඳුන්වන අතර, ගැනිලි නිසා හිමිකම අඩු වන බව.
- ව්‍යාපාරයක් කර ගෙන යාමේ දී විවිධ වූ මෙහෙයුම් වියදම් දැරීමට සිදු වන අතර, මෙහෙයුම් වියදම් නිසා හිමිකම අඩු වන බව. මෙහෙයුම් වියදම්වලට නිදසුන් ලෙස විදුලි බිල් හා දුරකථන බිල්, ගොඩනැගිලි කුලී දැක්විය හැකිය.
- ව්‍යාපාරයේ දෛනික මෙහෙයුම් කටයුතුවලින් ආදායම් උපයනු ලබන අතර, ආදායම්වලට නිදසුන් ලෙස මෝටර් රථ විකුණුම් ආදායම් දැක්විය හැකි ය. මීට අමතර ව බැංකු / තැන්පතු පොලී ආදායම් ලෙස දැක්විය හැකි බව.
- ආදායම් නිසා ලාභය වැඩි වේ. එමගින් හිමිකම් වැඩි වන බව.

ඉගෙනුම සඳහා යෝජිත උපදෙස් :

ක්‍රියාකාරකම :

- පහත සඳහන් සිද්ධියේ පිටපත් 4ක්, පන්තියේ සිසුන් කණ්ඩායම් 4කට බෙදා දෙන්න.

> 2017 ජනවාරි 01 දින රූපිකා රූපලාවන්‍යාගාරයක් ආරම්භ කළ අතර, ඇයගේ ව්‍යාපාරයේ පළමු සතිය තුළ දී පහත ගනුදෙනු සිදු වී ඇත.
>
> 2017/01/01 ව්‍යාපාර කටයුතු ඇරඹීමට ඇය සතු රු. 800 000 ක් වටිනා ගොඩනැගිල්ල හා මුදලින් රු. 500 000 ක් යොදවන ලදී.
>
> 2017/01/02 රූපලාවණ්‍ය කටයුතු සඳහා අවශ්‍ය ද්‍රව්‍ය මිල දී ගත්තා. රු. 225 000
>
> 2017/01/03 රූපලාවන්‍ය සේවා සැපයීමෙන් රු. 150 000 ක් ලද අතර ඒ වෙනුවෙන් භාවිත කළ ද්‍රව්‍ය පිරිවැය රු. 100 000 කි.
>
> 2017/01/04 ව්‍යාපාර කටයුතු පුළුල් කිරීමට මහජන බැංකුවෙන් රු. 200 000 ක ණය මුදලක් ලබා ගත්තා.
>
> 2017/01/05 ව්‍යාපාරයේ දුරකථන ගාස්තු රු. 3 000 ක්ද, විදුලිය වෙනුවෙන් රු. 2 000 ක් ද මුදලින් ගෙව්වා.
>
> 2017/01/06 සහායිකාවගේ වැටුප වශයෙන් රු. 10 000 ක් ගෙව්වා.
>
> 2017/01/07 රූපිකාගේ පෞද්ගලික ප්‍රයෝජනයට ව්‍යාපාරයෙන් ලබා ගත් මුදල රු. 4 000 කි.
>
> 2017/01/07 සේවා ණයට සැපයීම් රු. 50 000 යි. භාවිත කළ ද්‍රව්‍යවල වටිනාකම රු. 40 000 කි.

- කණ්ඩායමට ලැබුණු සිද්ධිය හොඳින් අධ්‍යයනය කිරීමට අවස්ථාව ලබා දෙන්න.
  - එම සිද්ධියේ ඇතුළත් ගනුදෙනු හඳුනා ගෙන, පහත ආකාරයෙන් දැක්වෙන ගිණුම්කරණ සමීකරණය තුළ ගනුදෙනුවල බලපෑම ඇතුළත් කිරීමට යොමු කරන්න.

ගනුදෙනුව	ප්‍රාග්ධනය	ආදායම්	වියදම්	වගකීම්	වත්කම්
1.					
2.					

  - ව්‍යාපාරයේ මුළු ආදායම සහ මුළු වියදම ගණනය කිරීමට මග පෙන්වන්න.
  - ව්‍යාපාරයේ මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලය, හිමිකමට කෙසේ බලපාන්නේදැයි යන්න පිළිබඳ අදහස් දැක්වීමට මග පෙන්වන්න.
  - කණ්ඩායම් අනාවරණ නිර්මාණශීලී ව හා සාමූහිකව ද සමස්ථ පන්තියට ඉදිරිපත් කිරීමට සූදානම් කරවන්න.

Draft

විෂය කරුණු පැහැදිලි කිරීමට අත්වැලක් :

- ව්‍යාපාරයක් සිය මෙහෙයුම් කටයුතුවලින් ආදායම් උපදවනු ලබයි.
- **ගිණුම් කාලච්ඡේදයේ දී ව්‍යාපාරයට මුදල් ගලා ඒම හෝ වත්කම් වැඩි කිරීමේ හෝ වගකීම් අඩු කිරීමේ ස්වභාවයෙන්. අයිතිකරුවන්ගේ දායකත්වයෙන් තොරව හිමිකම ඉහළ නැංවීමට හේතු වන ආර්ථික ප්‍රතිලාභයන් ''ආදායම්'' ලෙස හැඳින්වේ.**
- **ව්‍යාපාරයක් මෙහෙයුම් කටයුතු කරගෙන යාමේ දී විවිධ වර්ගයේ වියදම් දරන අතර ගිණුම් කාලච්ඡේදයක් තුළ දී ව්‍යාපාරයෙන් පිටතට මුදල් ගලායාම් හෝ වත්කම්වල අගය අඩුවීම් හෝ වගකීම් වැඩිවීමේ ස්වභාවයෙන් අයිතිකරුවන්ට කරන බෙදාහැරීම් හැර, හිමිකම් අඩුවීමට හේතු වන ආර්ථික ප්‍රතිලාභයන්ගේ අඩුවීම ''වියදම්'' ලෙස අර්ථ දැක්වේ.**
- වියදම ඉක්මවා ඇති ආදායම ලාභය වන අතර, ආදායම ඉක්මවා යන වියදම් අලාභය වේ.
- කාලච්ඡේදයේ ආදායම හා වියදම අතර වෙනස මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලයයි.
- ව්‍යාපාරයේ අයිතිකරු සිය පුද්ගලික ප්‍රයෝජනයට ව්‍යාපාරයෙන් ලබා ගන්නා භාණ්ඩ, මුදල් හෝ දේපළ පාවිච්චි කිරීම ගැනිලි නමින් හඳුන්වන අතර, ගැනිලි සිදු කිරීම නිසා හිමිකම් අඩු වේ.
- ව්‍යාපාරයේ ආරම්භක හිමිකම හා අවසාන හිමිකම අතර වෙනසට ගැනිලි එකතු කිරීමෙන් හා අමතර යෙදූ ප්‍රාග්ධනය අඩු කිරීමෙන් ලාභය හෝ අලාභය ගණනය කළ හැකි ය. මේ සඳහා,

	රු.
අවසාන ශුද්ධ වත්කම් (CNA) / අවසාන හිමිකම්	
- ආරම්භක ශුද්ධ වත්කම් (ONA) / ආරම්භක හිමිකම්	____
+ ගැනිලි (D)	____
- අමතර ප්‍රාග්ධනය (AC)	( )
ලාභය / අලාභය (P/L)	/( )

P/L = CNA - ONA + D - AC

- ඉහත සිද්ධියට අදාළ පිළිතුර මේ ආකාරයට දැක්විය හැකි ය.

Draft

රූපිකාගේ ව්‍යාපාරය

(රු.000)

ගනුදෙනු සිදුවූ දිනය	ප්‍රාග්ධනය	ආදායම්	වියදම්	වගකීම්	වත්කම්	
01/01	+1300				ගොඩනැගිලි මුදල්	+ 800 + 500
01/02					මුදල් ද්‍රව්‍ය තොග	- 225 + 225
01/03		+150 විකුණුම්	+ 100 (විකුණුම් පිරිවැය)		මුදල් ද්‍රව්‍ය තොග	+ 150 - 100
01/04				+200 බැංකු ණය	මුදල්	+ 200
01/05			+3 (දුරකථන) +2 (විදුලිය)		මුදල්	- 5
01/06			+10 (වැටුප්)		මුදල්	- 10
01/07	-4 ගැනිලි				මුදල්	- 4
01/07		+50 (විකුණුම්)	45 40 (විකුණුම් පිරිවැය)		ද්‍රව්‍ය තොග ණයගැති	- 40 + 50
	1296	200	155	200		= 1541

- එක් එක් ගනුදෙනුව මගින් ප්‍රාග්ධනයට, ආදායමට, වියදමට වත්කම්වලට හා වගකීම්වලට ඇති කරන බලපෑම + හා - මගින් දැක්වේ.

- කාලච්ඡේදයේ ලාභය පහත ආකාරය ගණනය කළ හැකි ය.

  ලාභය = ආදායම - වියදම

  45 = 200 - 155

රූපිකාගේ ව්‍යාපාරයේ ලාභ / අලාභ ශුද්ධ වත්කම් ඇසුරෙන් ගණනය කිරීම පහත ආකාර වේ.

	රු.
අවසාන ශුද්ධ වත්කම්	1 341
- ආරම්භක ශුද්ධ වත්කම්	(1 300)
	41
+ ගැනිලි	04
ලාභය	

Draft

තක්සේරුව හා ඇගයීම් නිර්ණායක :

01. ව්‍යාපාරික හිමිකම වෙනස්වීමට බලපාන ගනුදෙනු පමණක් ඇතුළත් පිළිතුර තේරීම.

A - අයිතිකරු සතු රු. 400 000 ක ඉඩම් හා ගොඩනැගිල්ල ව්‍යාපාර කටයුතු සඳහා යෙදීම.

B - අයිතිකරුගේ නිවසේ දුරකතන බිල රු. 50 000 ක් ව්‍යාපාර මුදලින් ගෙවීම

C - ව්‍යාපාරයේ විදුලිය ගාස්තු රු. 150 000 ක් ගෙවීම

D - ව්‍යාපාරයේ ප්‍රයෝජනය පිණිස රු. 100 000 ක් ගෙවා පරිගණකයක් මිලට ගැනීම

E - ව්‍යාපාරයේ ස්ථාවර තැන්පතුවක් සඳහා පොළිය වශයෙන් රු. 20 000 ක් ලැබීම

(I) ABDE (II) ABCD (III) ABCE (IV) BCDE (V) ABC පමණි.

(02) පහත සඳහන් ප්‍රකාශවල හිස්තැනට ගැලපෙන වචනය පහත දී ඇති යෙදුම් අතරින් තෝරා ලිවීම.

(යෙදුම් : ගැනිලි, වියදම, ආදායම්, හිමිකම, අමතර ප්‍රාග්ධනය)

(i) පවත්වා ගෙන යන ව්‍යාපාරයකට අතිරේක ව අයිතිකරුවන් යොදවන සම්පත් .... ලෙස හැඳින්වේ. මෙමගින් හිමිකම වැඩි කරයි.

(ii) ව්‍යාපාර කටයුතු පවත්වා ගෙන යාමේ දී විවිධ වූ .... දැරීමට සිදු වේ. මෙමගින් හිමිකම අඩු වේ.

(iii) ව්‍යාපාරයේ අයිතිකරු ව්‍යාපාරයෙන් ඉවත් කර ගන්නා සම්පත්වල මූල්‍ය වටිනාකම .... ලෙස හැඳින්වේ. මෙවැනි ගනුදෙනු නිසා හිමිකම අඩු වේ.

(iv) ව්‍යාපාරයේ විවිධ මෙහෙයුම් කටයුතු / ක්‍රියාකාරකම් නිසා විවිධ ඉපයීම් ලැබේ. මේවා .... ලෙස හැඳින්වේ. මෙවැනි ගනුදෙනු නිසා හිමිකම වැඩි වේ.

(v) ව්‍යාපාරයේ අයිතිකරුවන්ට ව්‍යාපාරය සම්බන්ධව ඇති අයිතිය .... ලෙස හැඳින්වේ.

(03) පහත සඳහන් ප්‍රකාශ නිවැරදි නම් (√) ලකුණ ද වැරදි නම් (x) ලකුණ ද යෙදීම.

(i) ආදායම් මඟින් ව්‍යාපාර හිමිකම වැඩි වේ. ....

(ii) අමතර ප්‍රාග්ධනය යෙදීමෙන් හිමිකම වෙනස් නොවේ. ....

(iii) ආදායම් ඉපයීමේ දී විවිධ වියදම් දැරීමට සිදු වේ. ....

(iv) බැංකු ණයක් ගැනීමෙන් හිමිකම පමණක් වැඩි වේ. ....

(v) ගැනිලි සිදු කිරීම නිසා ව්‍යාපාරයේ වියදම් වැඩි වේ. ....

(04) රෂිනිගේ ව්‍යාපාරයේ 2017/01/01 දිනට පැවති වත්කම් හා වගකීම් පහත දැක්වේ. (සංඛ්‍යා 000 වලිනි)

ඉඩම් ගොඩනැගිලි රු. 5 000, මෝටර් රථ රු. 3 000, ස්ථාවර තැන්පතුව රු. 2 000

බඩු තොගය රු. 1 000, මුදල් ශේෂය රු. 1 500, බැංකු ණය රු. 2 000

Draft

2017 ජනවාරි මාසය තුළ සිදු වූ ගනුදෙනුවල සාරාංශය පහත දැක්වේ. (රු. 000 වලින්)

1. පිරිවැය 400 ක බඩු තොග රු. 600 ක අත්පිට මුදලට විකිණීම
2. සේවක වේතන ගෙව්වා රු. 100 යි.
3. රු. 500 ක බඩු තොග රසිකාගෙන් ණයට ගැනීම
4. රු. 200 ක තොග රු. 300 ට ඉමාෂාට ණයට විකිණීම
5. රෂිනි නිවසේ පැවති දානමය කටයුත්තට රු. 50 ක බඩු තොගයක් ව්‍යාපාරයෙන් රැගෙන යෑම.
6. ජනවාරි මාසයට අදාළ ව ලැබුණ විදුලි බිල රු. 20
7. බැංකු ණය සඳහා පොලී ගෙව්වා රු. 20 යි.

අවශ්‍ය වන්නේ :

1. වත්කම් = හිමිකම් + වගකීම් යන සමීකරණයට ඉහත ගනුදෙනු මඟින් සිදුවන බලපෑම + / - වශයෙන් (වටිනාකම සමග) ලිවීම.

2. වත්කම් = හිමිකම් + (ආදායම් - වියදම්) + වගකීම් සමීකරණයට ඉහත ගනුදෙනු මඟින් සිදු වන බලපෑම + / - වශයෙන් වටිනාකම සමග ලිවීම.

3. ඉහත දැක් වූ ආදායම් හා වියදම් ඇසුරෙන් 2017 ජනවාරි මාසයට අදාළ ව ලාභය /අලාභය ගණනය කිරීම.

4. ශුද්ධ වත්කම් ඇසුරෙන් 2017 ජනවාරි මාසයේ ලාභය / අලාභ ගණනය කිරීම.

05) ව්‍යාපාරයක ආදායම් ඉපයීමට වියදම් සිදුවීමට ඉවහල් වන පහත ක්ෂේත්‍ර තුනට අදාළ උදාහරණය බැගින් වෙන වෙන ම සපයන්න.

(1) ව්‍යාපාරයක ආදායම් ඉපයීමට අදාළ වන ආර්ථික ප්‍රතිලාභයන්හි ස්වරූපය

- (1) ව්‍යාපාරය තුළට මුදල් ගලා ඒම ....
- (2) ව්‍යාපාරයේ වත්කම් වැඩි වීම ....
- (3) වගකීම් අඩුවීම ....

(2) ව්‍යාපාරයක වියදමට අදාළ වන ආර්ථික ප්‍රතිලාභයන්හි ස්වරූපය

- (1) මුදල් ව්‍යාපරයෙන් පිටතට ගලා යෑම
- (2) ව්‍යාපාරයේ වත්කම්වල අගය අඩුවීම ....
- (3) වගකීම් වැඩි වීම ....

Draft

මූලික පද	gpujhd gjq;fs;	**Key terms**
• ඇල්මැති පාර්ශ්වයන්	அக்கறையுள்ள தரப்பினர்	Stake holders
• ශුද්ධ වත්කම්	தேறிய சொத்துக்கள்	Net Assets
• ගැනිලි	பற்றுக்கள்	Drawings
• අමතර ප්‍රාග්ධනය	மேலதிக மூலதனம்	Additional Capital
• ආදායම	வருமானம்	Income
• වියදම	செலவினம்	Expense
• ශුද්ධ ලාභය	தேறிய இலாபம்	Net Profit
• ශුද්ධ අලාභය	தேறிய நட்டம்	Net Loss

Draft

නිපුණතාව 02	:	**ව්‍යාපාරයක ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් ගිණුම්කරණ සමීකරණය ඇසුරෙන් ඉදිරිපත් කරයි.**
නිපුණතා මට්ටම් 2.3	:	ගිණුම්කරණ සමීකරණය ඇසුරෙන් ආදායම් ප්‍රකාශනය හා මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය පිළියෙල කරයි.
කාලච්ඡේද	:	02

ඉගෙනුම් ඵල

- ගැලපුම් සංකල්පය පැහැදිලි කරයි.
- ආදායම් ප්‍රකාශනය හා මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය පැහැදිලි කරයි.
- ගිණුම්කරණ සමීකරණය ඇසුරෙන් ආදායම් ප්‍රකාශනය පිළියෙල කරයි.
- ගිණුම්කරණ සමීකරණය ඇසුරින් මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය පිළියෙල කරයි.

මූලික පද සහ සංකල්ප :

සංකල්ප සිතියම

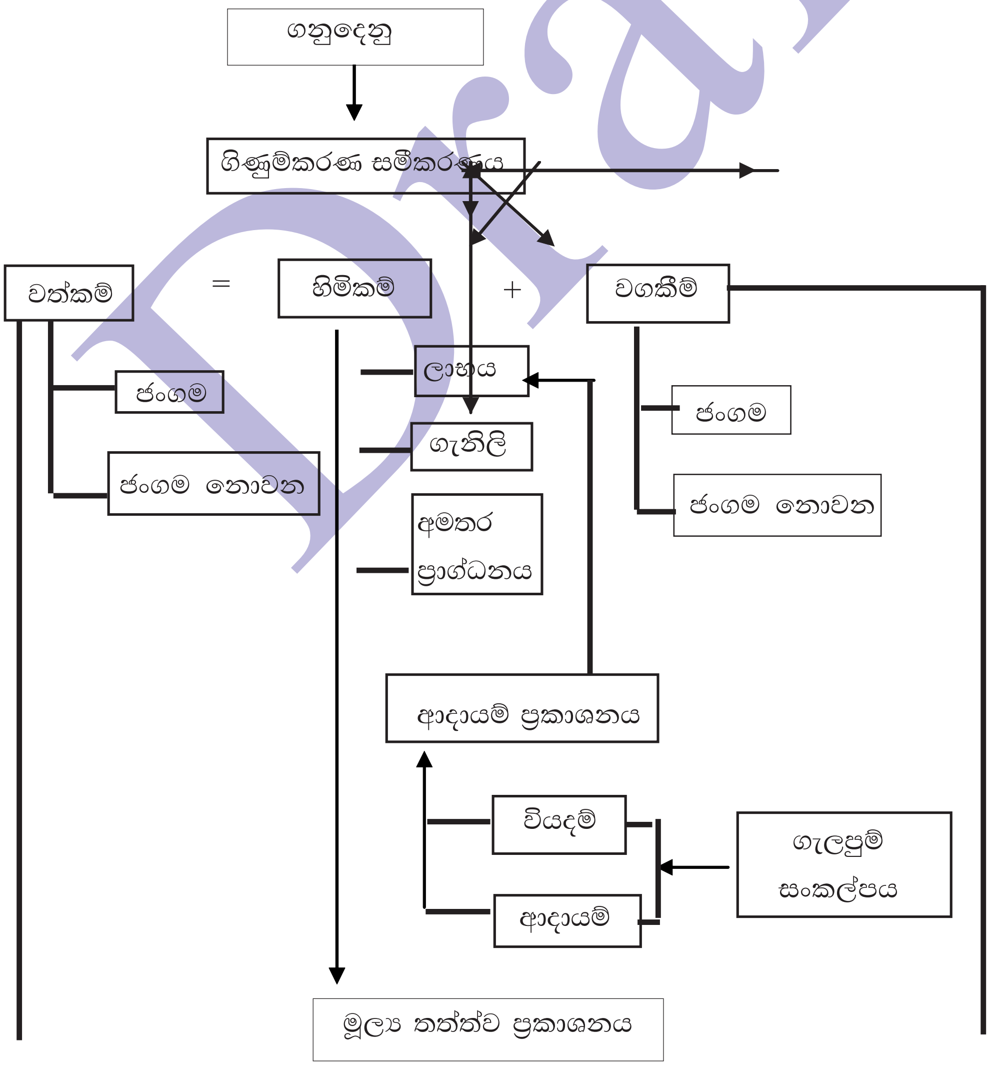

Draft

ඉගෙනුම්-ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලිය :

පිවිසුම :

- පෙර දැනුම සිහිපත් වන ආකාරයේ පහත ප්‍රශ්න සිසුන්ගෙන් විමසමින් සාකච්ඡාවක නිරත වන්න.

  - හිමිකම යනු කුමක් ද?
  - වත්කම් යනු කුමක් ද?
  - වගකීම් යනු කුමක් ද?
  - හිමිකම වෙනස්වන ගනුදෙනු මොනවා ද?
  - ආදායම සඳහා උදාහරණ මොනවා ද?
  - වියදම් සඳහා උදාහරණ දක්වන්න.

- සිසුන්ගෙන් ලැබෙන පිළිතුරු ඔස්සේ සාකච්ඡාව සංවර්ධනය කර ගනිමින් ගනුදෙනු සංකීර්ණ වන තත්ත්වයක දී ඒවා වාර්තා කර ආදායම හා වියදම ගැලපීමෙන් ලාභය හෝ අලාභය සෙවිය හැකි බව සාකච්ඡා කරන්න.
- ගැලපුම් සංකල්පය පැහැදිලි කර, අවශ්‍යතාව සාකච්ඡා කරන්න.
- ලාභය හෝ අලාභය සෙවීමට **ආදායම් ප්‍රකාශනය** පිළියෙල කළ හැකි බව පැහැදිලි කරන්න.
- ලාභය හෝ අලාභය මූල්‍ය ප්‍රතිඵලය ලෙස හැඳින්වෙන බව ප්‍රකාශ කරන්න.
- කාලසීමාව අවසානයේ වත්කම්, වගකීම් හා හිමිකම් ඇසුරින් **මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය** පිළියෙල කළ හැකි බව සාකච්ඡා කරන්න.

ඉගෙනුම සඳහා යෝජිත උපදෙස් :

- සිසුන් පළමු ක්‍රියාකාරකමේ යෙදවීමෙන් අනතුරු ව දෙවන ක්‍රියාකාරකමේ යොදවන්න. ඉන්පසු තුන් වන ක්‍රියාකාරකමේ යොදවන්න.

ක්‍රියාකාරකම 01 : පහත සඳහන් සිද්ධිය ඇතුළත් පත්‍රිකාව කණ්ඩායම් අතර බෙදා හරින්න.

පත්‍රිකාව : දුමිඳුගේ ව්‍යාපාරයේ 2017/01/01 දිනට පැවති වත්කම් හා වගකීම් පහත දැක්වේ.

		(රු.000)			(රු.000)
වත්කම්	ඉඩම් හා ගොඩනැගිලි	7 000	**වගකීම්**	බැංකු ණය	2 500
	මෝටර් රථ	2 000		ණයහිමියෝ	500
	බඩු තොගය	600			
	ණයගැතියෝ	300			
	මුදල්	100			

- පහත දැක්වෙන්නේ ජනවාරි මාසයේ සිදු වූ ගනුදෙනුවල සාරාංශයයි. (රු. 000')

1. රු. 300 ක භාණ්ඩ රු. 500 කට අත්පිට විකිණීම.
2. මෝටර් රථ මාසික ක්ෂය රු. 50 යි.
3. රු. 400 ක මුදලක් දුමිඳු ව්‍යාපාරයට යෙදවීම.
4. රු. 400 භාණ්ඩ රු. 600 කට ණයට විකිණීම.
5. දුමිඳුගේ භාණ්ඩ ගැනිලි රු. 100 යි.
6. පරණ පත්තර අලෙවියෙන් ලැබුණා. රු. 10 යි.
7. ණයගැතියන්ගෙන් රු. 500 ක් පියවීමට ලද මුදල රු. 450 යි. දුන් වට්ටම් රු. 50කි.
8. ණයහිමියන්ට රු. 300 ක් ගෙව්වා. ණයහිමියන්ගෙන් ලද වට්ටම රු. 30 කි

1. ඉහත ගනුදෙනුවල බලපෑම පහත දැක්වෙන ආකාරයේ සමීකරණයක ආරම්භක ශේෂය සහිත ව සටහන් කිරීමට යොමු කරන්න.

ඉඩම් හා + මෝටර් රථ + තොගය + ණයගැති = බැංකු ණය + ණය හිමියෝ + හිමිකම්
ගොඩනැගිලි

2. එක් එක් තීරුවල එකතුව පහළට එකතු කිරීමට උපදෙස් දෙන්න
3. ආරම්භක දිනට හිමිකම (2017/01/01) හා අවසාන හිමිකම (2017/01/31) අතර වෙනස ලබා ගැනීමට මග පෙන්වන්න.
4. එම වෙනස තුළ ඇතුළත් අයිතම නම් කිරීමට යොමු කරන්න.

- ක්‍රියාකාරකම අවසානයේ පහත සඳහන් කරුණු පැහැදිලි කරමින් කණ්ඩායම් අනාවරණ පන්තියට ඉදිරිපත් කිරීමට අවස්ථාව ලබා දෙන්න.
  - හිමිකම වෙනස්වීමට බලපාන ගනුදෙනු වෙන ම හඳුනාගත හැකි බව.
    - ගැනිලි - අයිතිකරුවන් ව්‍යාපාරයෙන් ඉවත් කර ගන්නා භාණ්ඩ හෝ මුදල් නිසා හිමිකම අඩුවන බව. උදා : භාණ්ඩ ගැනිලි රු. 100 කි.
    - අමතර ප්‍රාග්ධනය - අයිතිකරුවන් ව්‍යාපාරය කරගෙන යන අතරතුර දී ව්‍යාපාරයට යොදවන මුදල් හෝ වෙනත් වත්කම්
      උදා : අමතරව දුමිඳු යෙදවූ මුදල රු. 400 කි.
    - ආදායම් - අමතර ප්‍රාග්ධනය යෙදවීම් හැර හිමිකම වැඩිවීමට ඉවහල් වන ගනුදෙනු

	(රු.)
උදා : අත්පිට විකුණුම්	500
ණයට විකුණුම්	600
ලද වට්ටම්	30
පරණ පත්තර විකුණුම්	10

- වියදම් - ගැනිලිවලින් තොර ව හිමිකම අඩුවන ගනුදෙනු

Draft

		රු.
උදා :	• විකුණුම් පිරිවැය - අත්පිට විකිණීමේ දී	300
	ණයට විකිණීමේ දි	400
	• දුන් වට්ටම්	50
	• ණය පොළිය	80
	• සේවක වේතන	80
	• මෝටර් රථ ක්ෂය	50

- ආදායම් හා වියදම් වෙන ම හඳුනා ගෙන කාලච්ඡේදයේ මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලය ගණනය කළ හැකි බවත් එය ලාභයක් හෝ අලාභයක් විය හැකි බවත් පැහැදිලි කරන්න.

  ලාභය / අලාභය = ආදායම් - වියදම්

- ලාභය / අලාභය සෙවීමේ දී ආදායම ඉපයීමට අදාළ වියදම් ගැලපිය යුතුයි. එය ගැලපුම් සංකල්පය වන බව පැහැදිලි කරන්න.
- එසේම ලාභය හෝ අලාභය සෙවීමට ආදායම් ප්‍රකාශනය පිළියෙල කරන බවත්, එය ඇල්මැති පාර්ශ්වයන්ට ලබා දෙන බවත් (ගිණුම්කරණ තොරතුරක්) ප්‍රකාශ කරන්න.

ක්‍රියාකාරකම අංක 02 :

- පහත සිද්ධි ඇතුළත් පත්‍රිකා 02 කණ්ඩායම් අතර බෙදා හරින්න.

පත්‍රිකා අංක 01 : සුධාරකගේ ව්‍යාපාරයේ 2016/01/01 දිනට හා 2016/12/31 දිනට හිමිකම් හා හිමිකම වෙනස්වීමට බලපෑ ගනුදෙනු සමහරක් පහත දැක්වේ.

	(රු.000)
2016/01/01 දිනට හිමිකම	8 000
2016/12/31 දිනට හිමිකම	10 000

- සුධාරක වසර තුළ මුදලින් රු. 500 ක් හා රු. 200 ක් වටිනා භාණ්ඩ නිවසේ ප්‍රයෝජනයට ගෙන ඇත.
- වසර තුළ සුධාරක රු. 800 ක් වටිනා මෝටර් රථයක් ව්‍යාපාරයේ කටයුතු සඳහා යොදවා ඇත.

අවශ්‍ය වන්නේ :

1. ශුද්ධ වත්කම් ඇසුරෙන් සුධාරකගේ ව්‍යාපාරයේ 2016 වසරේ ලාභය හෝ අලාභය ගණනය කිරීම.

Draft

පත්‍රිකා අංක 02 :

- සිසු කණ්ඩායම්වලට මෙම සිද්ධිය ඇතුළත් පත්‍රිකාව ලබා දෙන්න.
  තාරක ව්‍යාපාරයේ 2016/12/31 න් අවසන් ගිණුම් වර්ෂයේ ආදායම් හා වියදම් සාරාංශයක් පහත දැක්වේ. (රු. 000')

1. රු. 4 000 ක තොග රු. 6 000ට අත්පිට මුදලට විකිණීම.
2. රු. 2 000 ක තොග රු 3 500ට ණයට විකිණීම.
3. වසරට අදාළ සේවක වේතන ගෙව්වා. රු. 300 යි.
4. ණයගැතියන්ගෙන් මුදල් අයකර ගැනීමේ දී දුන් වට්ටම් රු. 100 යි.
5. මෝටර් රථ ක්ෂයවීම රු. 50 යි.
6. ව්‍යාපාරයේ ස්ථාවර තැන්පතු සඳහා යොදවන ලද පොලී ආදායම රු. 80 යි.
7. සංග්‍රහ වියදම් රු. 20 යි.
8. වසරට අදාළ ගෙවිය යුතු විදුලිය වියදම රු. 40 යි.

1. ඉහත ගනුදෙනු ආදායම් හා වියදම් වශයෙන් වර්ග කිරීමට මඟ පෙන්වන්න.
2. තාරක ව්‍යාපාරයේ ආදායම් වියදම් ගැලපීමෙන් ලාභය හෝ අලාභය සෙවීමට ලේඛනයක් පිළියෙල කිරීමට උපදෙස් දෙන්න.

- තාරක ව්‍යාපාරය ආශ්‍රයෙන් කණ්ඩායම් අනාවරණ අවස්ථාවේ දී පහත සඳහන් කරුණු ඉස්මතු වන පරිදි සාකච්ඡාව මෙහෙයවන්න.
  - ආදායම් හා වියදම් අතර වෙනස ලාභය හෝ අලාභය බව.
  - ලාභය හෝ අලාභය මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලය වශයෙන් හඳුන්වන බව.
  - මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලය ගණනය කිරීමට නිශ්චිත කාලයත් සඳහා ලේඛනයක් පිළියෙල කළ හැකි අතර, එය **ආදායම් ප්‍රකාශනය** බව පැහැදිලි කරන්න.
  - ආදායම් ප්‍රකාශනය පහත ආකාරයට පිළියෙල කළ හැකි බව පැහැදිලි කරන්න.

තාරක ව්‍යාපාරයේ 2016/12/31 න් අවසන් වර්ෂය සඳහා ආදායම් ප්‍රකාශනය

(රු. 000)

ආදායම් -	විකුණුම්		9 500
	තැන්පතු පොලී		80
			9 580
වියදම් -	විකුණුම් පිරිවැය	6 000	
	සේවක වේතන	300	
	දුන් වට්ටම්	100	
	මෝටර් රථ ක්ෂයවීම	50	
	සංග්‍රහ වියදම්	20	
	විදුලිය වියදම්	40	(6 510)
	ශුද්ධ ලාභය		3 070

Draft

ක්‍රියාකාරකම 03 : • ක්‍රියාකාරකම් 02 අවසානයේ මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඇතුළත් පත්‍රිකාව කණ්ඩායම් අතර බෙදා හරින්න.

• ඒ ඒ කණ්ඩායමට ලැබෙන පත්‍රිකා ඔස්සේ ක්‍රියාකාරකම් සඳහා යොමු කරන්න.

පත්‍රිකා අංක 01

සංජීව ගේ ව්‍යාපාරයේ 2016/12/31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනයේ තොරතුරු පහත දැක් වේ.

(රු. 000)

හිමිකම		**වත්කම**	
2016.01.01 ප්‍රාග්ධනය	40 000	ඉඩම් හා ගොඩනැගිලි	18 000
ශුද්ධ ලාභය	2 000	උපකරණ	12 000
2016/12/31 දිනට හිමිකම්	------	බඩු තොගය	3 000
වගකීම්		ණයගැතියෝ	7 000
බැංකු ණය	2 000	මුදල්	5 000
ණය හිමියෝ	------		
	------		------

1. හිස්තැන්වලට අදාළ සංඛ්‍යා දැක්වීමට උපදෙස් දෙන්න.
2. මෙම ලේඛනය වෙනත් ආකෘතියකින් ඉදිරිපත් කිරීමට අවස්ථාව ලබා දෙන්න.
3. පිළිතුර පන්තියට ඉදිරිපත් කිරීමට අවස්ථාව ලබා දෙන්න.

පත්‍රිකා අංක 02

රශ්මිගේ ව්‍යාපාරය 2016/12/31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය

		(රු. 000)
වත්කම්		
ඉඩම		16 000
ගොඩනැගිලි		12 000
බඩු තොගය		4 000
ණයගැතියෝ		3 000
මුදල්		-----
මුළු වත්කම්		-----
හිමිකම්		
2016/01/01 දිනට ප්‍රාග්ධනය	28 000	
වසරේ ශුද්ධ ලාභය	7 000	
2016/01/31 හිමිකම		-----
වගකීම්		
ණය හිමියෝ		5 000
හිමිකම් හා මුළු වගකීම්		-----

- හිස්තැන්වලට අදාළ සංඛ්‍යා දැක්වීමට උපදෙස් දෙන්න.
- මෙම ලේඛනය වෙනත් ආකෘතියකින් ඉදිරිපත් කිරීමට අවස්ථාව ලබා දෙන්න.
- පිළිතුර පන්තියට ඉදිරිපත් කිරීමට අවස්ථාව ලබා දෙන්න.

Draft

විෂය කරුණු සඳහා අත්වැලක් :

- සිසු කණ්ඩායම් අනාවරණ අවස්ථාවේ දී පහත සඳහන් කරුණු පැහැදිලි කරමින් සාකච්ඡාවට සම්බන්ධ වන්න.
    - මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය යනු ව්‍යාපාරයේ යම් නිශ්චිත දිනකට පැවති වත්කම් වගකීම් හා හිමිකම් අතර පවතින සම්බන්ධතාව නිරූපණය කරන ලේඛනයක් බව පැහැදිලි කරන්න.
    - මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය ව්‍යාපාරය කෙරෙහි ඇල්මැති පාර්ශ්වයන්ට තොරතුරු ලබා දීම සඳහා කරන මූල්‍ය වාර්තාවක් බවත් , එමගින් ව්‍යාපාරයක මූල්‍ය තත්ත්වය නිරූපණය කරන ආකාරයත් පැහැදිලි කරන්න.
    - ව්‍යාපාරයක අයිතිකරුවන් යොදන ප්‍රාග්ධනයට ලාභ / අලාභ හා ගැනිලි ගැලපීමෙන් පසුව ලැබෙන අගය හිමිකම ලෙස හඳුන්වන බව සාකච්ඡා කරන්න.
    - මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය ගිණුම්කරණ සමීකරණ ආශ්‍රයෙන් ද පිළියෙල කළ හැකි බව පැහැදිලි කරන්න.

තක්සේරුව හා ඇගයීම් නිර්ණායක :

(1) පහත සඳහන් පද සුදුසු තැන්හි යොදා වාක්‍ය සම්පූර්ණ කිරීම.

(ගැලපුම් සංකල්පය, ආදායම් ප්‍රකාශනය, මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය, ශුද්ධ වත්කම්, ලාභය/ / අලාභය)

(i) යම් නිශ්චිත කාලපරිච්ඡේදයක් අවසානයේ මූල්‍ය ප්‍රතිඵලය ගණනය කිරීම සඳහා .... පිළියෙල කරයි.

(ii) යම් නිශ්චිත කාල සීමාවක ඉපයූ ලාභය හෝ අලාභය සෙවීමට ආදායම් ඉපයීමට අදාළ වියදම් සම්බන්ධ කර ගන්නේ .... ට අනුවයි.

(iii) ව්‍යාපාරයක යම් නිශ්චිත දිනකට වත්කම්, වගකීම් හා හිමිකම් දැක්වෙන ලේඛනය .... ලෙස හැඳින්වේ.

(iv) ආදායම් ප්‍රකාශනයේ ප්‍රධාන අරමුණ ව්‍යාපාරයක නිශ්චිත කාල සීමාවක් සඳහා .... ගණනය කිරීමයි.

(v) ව්‍යාපාරයක හිමිකම .... ලෙස ද හඳුන්වනු ලැබේ.

Draft

(02) රජිත විසින් පවත්වා ගෙන යනු ලබන සිල්ලර වෙළෙඳ ව්‍යාපාරයේ 2017 ජනවාරි මාසයේ සිදු වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් පහත ආකෘතිය යටතේ ගිණුම්කරණ සමීකරණයට ඇතුළත් කර ඇත.

	වත්කම්				=	වගකීම්	+	හිමිකම්
ගනුදෙනු අංකය	ඉඩම් හා ගොඩනැගිලි	+ තොගය	+ ණයගැතියෝ	+ මුදල්		බැංකු ණය	+ ණය හිමියෝ	+ හිමිකම
(i)	....	+80 000	....	-80 000	=	....	....	....
(II)	....	-150 000	+250 000	....	=	....	....	100 000
(III)	....	....	-30 000	28 000	=	....	....	-2 000
(IV)	....	....	....	+1 200 000	=	....	....	+1 200 000
(V)	....	....	....	-36 000	=	------	-40 000	+4 000
(vi)	....	....	....	-15 000	=	-12 000	....	-3 000
(vii)	....	-8 000	--------	----------	=	....	....	-8 000
(viii)	-10 000	....	....	....	=	....	....	-10 000
(ix)	+1000 000	....	....	-1000 000	=	....	....	....
(x)	....	-2 000	....	....	=	....	....	-2 000
(xi)	....	+40 000	....	....	=	....	+40 000	....
(xii)	....	....	....	-12 000	=	....	....	-12 000

අතිරේක තොරතුරු :

(අ) ගනුදෙනු අංක 07, 09 ලාභයට බලපෑමක් ඇති නොකරයි.

(ආ) 2017/01/01 දිනට ව්‍යාපාරයේ පැවති වත්කම් හා වගකීම් පහත සඳහන් පරිදි වේ.

ඉඩම්, ගොඩනැගිලි	රු. 1 000 000
තොගය	රු. 200 000
ණයගැතියෝ	රු. 900 000
මුදල්	රු. 280 000
බැංකු ණය	රු. 180 000
ණයහිමියෝ	රු. 70 000

1. ඉහත ආකෘතියේ ඇතුළත් කර ඇති එකිනෙක ගනුදෙනුව හෝ සිද්ධිය විස්තර කරන්න.
2. 2017 ජනවාරි මාසය සඳහා ආදායම් ප්‍රකාශනය පිළියෙල කරන්න.
3. 2017 ජනවාරි 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය පිළියෙල කරන්න.

Draft

(03) පහත දැක්වෙන ප්‍රකාශයන් අතුරින් වැරදි ප්‍රකාශය තේරීම.

(i) මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනයක් මගින් යම් නිශ්චිත දිනකට ව්‍යාපාරයක වත්කම්, වගකීම්, හිමිකම් දක්වයි.

(ii) ශුද්ධ වත්කම් ප්‍රවේශයෙන් ලාභය සෙවීමේ දී ගැනිලි අඩු කළ යුතුයි.

(iii) ආදායම් ප්‍රකාශනයක මූලික අරමුණ මූල්‍ය ප්‍රතිඵලය ගණනය කිරීමයි.

(iv) ගිණුම්කරණ සමීකරණයේ ඇතුළත් හිමිකම වෙනස් වීමට අදාළ ගනුදෙනු ආශ්‍රයෙන් ආදායම් ප්‍රකාශනයක් පිළියෙල කළ හැකිය.

(v) ආදායම් ප්‍රකාශනයේ තොරතුරු මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය පිළියෙල කිරීමට අවශ්‍ය ම නොවේ.

(04) පහත දැක්වෙන ප්‍රකාශය සත්‍ය නම් (√) ලකුණ ද, අසත්‍ය නම් (x) ලකුණ ද ප්‍රකාශය ඉදිරියෙන් දැක්වීම.

1. ගිණුම්කරණ සමීකරණය මගින් ව්‍යාපාරයක වත්කම් හා ඒවායේ අයිතිය අතර ඇති සම්බන්ධය දක්වයි. ( )

2. ශුද්ධ වත්කම් ප්‍රවේශයෙන් ලාභ / අලාභ සෙවීමේ දී අවසාන ශුද්ධ වත්කම්වලින් ආරම්භක ශුද්ධ වත්කම් අඩු කර, ගැනිලි හා අමතර ප්‍රාග්ධනය අඩු කළ යුතුයි. ( )

3. ආදායම් ප්‍රකාශනය පිළියෙල කිරීමේ දී ගැලපුම් සංකල්පය යොදා ගනී. ( )

4. ව්‍යාපාර ගනුදෙනු ගිණුම්කරණ සමීකරණයට බලපාන ආකාරය සටහන් කිරීමෙන් පසුව ඒ ඇසුරින් මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනයක් පිළියෙල කළ හැකි ය. ( )

5. මුදල් ගැනිලි හා අමතර ප්‍රාග්ධනය ලාභයට හෝ අලාභයට බලපෑමක් ඇති නොකරයි. ( )

මූලික පද	gpujhd gjq;fs;	**Key terms**
• ඇල්මැති පාර්ශ්වයන්	அக்கறையுள்ள தரப்பினர	Stake holders
• ආදායම් ප්‍රකාශනය	வருமானக்கூற்று	Income Statement
• මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය	நிதிநிலைமைக்கூற்று	Statement of Financial Position
• ජංගම වත්කම්	நடைமுறைச் சொத்துக்கள்	Current Assets
• ජංගම නොවන වත්කම්	நடைமுறையல்லாச் சொத்துக்கள்	Non -current Assets
• විකුණුම් පිරිවැය	விற்பனைக் கிரயம்	Cost of Sales
• ගැලපුම් සංකල්පය	இணைதல் எண்ணக்கரு	Matching Concept

Draft

නිපුණතාව 3.0 : ද්විත්ව සටහන් ක්‍රමය අනුව ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් ගිණුම්ගත කරයි.

නිපුණතා මට්ටම 3.1 : ව්‍යාපාරික ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් ගිණුම්ගත කරයි.

කාලච්ඡේද : 12

ඉගෙනුම් ඵල :

- ගනුදෙනුවක ද්විත්ව ස්වරූපය පැහැදිලි කරයි.
- ද්විත්ව සටහන් ක්‍රමය පැහැදිලි කරයි.
- ද්විත්ව සටහන් රීති ඉදිරිපත් කරයි.
- ගිණුම හා ආකෘතිය පැහැදිලි කරයි.
- ලෙජරයේ ගිණුම් වර්ග නම් කරයි.
- ගනුදෙනු ද්විත්ව සටහන් න්‍යාය මත ගිණුම්වල සටහන් කරයි.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල මූලිකාංග නම් කර දක්වයි.

මූලික පද හා සංකල්ප :

සංකල්ප සිතියම

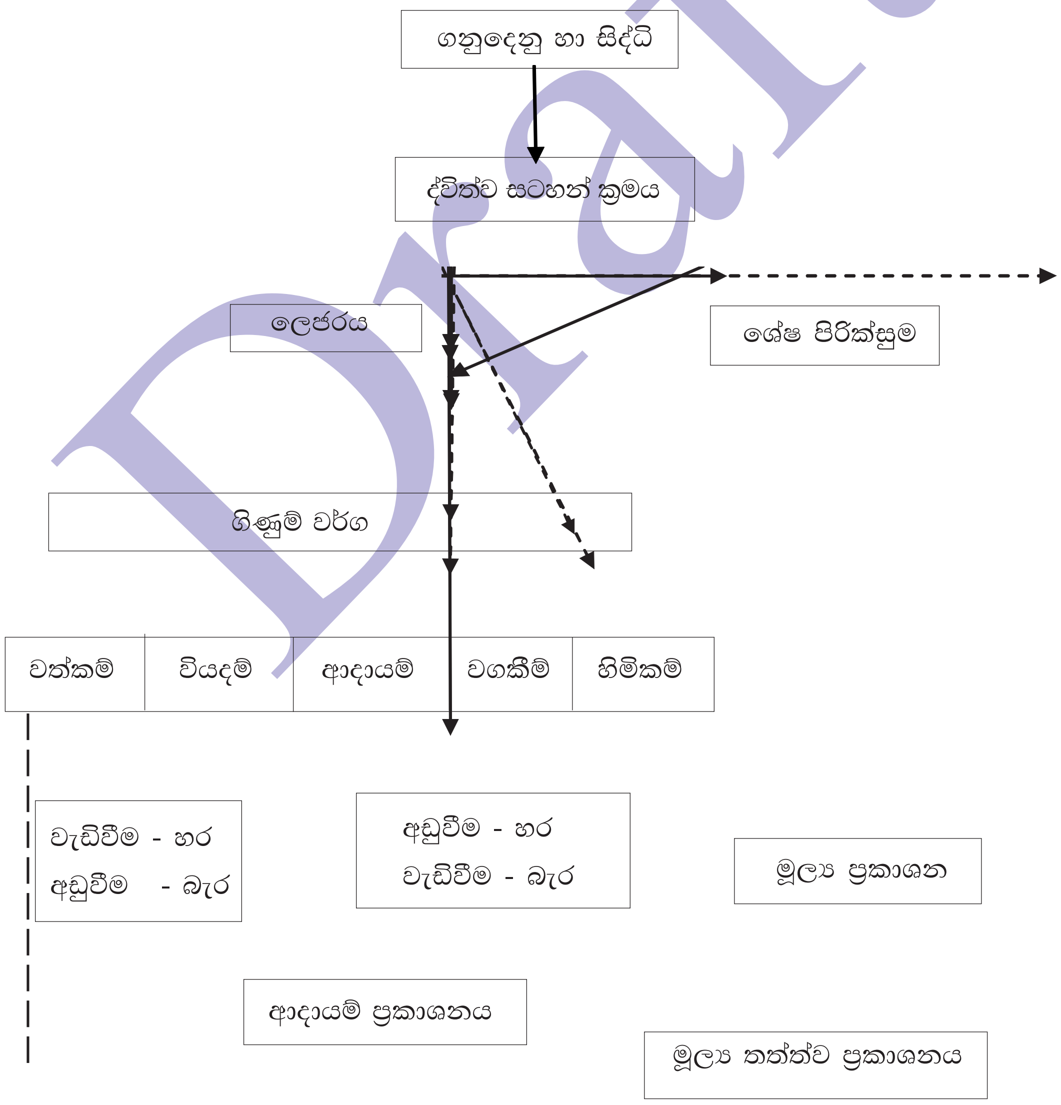

Draft

ඉගෙනුම් ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලිය :

පිවිසුම :

- **ව්‍යාපාරයේ ප්‍රයෝජනය සඳහා රු. 25 000 ක් වටිනා ලී බඩු උපකරණ ණයට ලබා ගැනීම** යන ගනුදෙනුව සිසුන්ට ඉදිරිපත් කර, එහි ද්විත්ව බලපෑම පිළිබඳ අදහස් විමසමින් පහත සඳහන් කරුණු මතු කරමින් සාකච්ඡාව මෙහෙය වන්න.
- ලී බඩු උපකරණ ණයට ලබා ගැනීම නිසා ලී බඩු උපකරණ වත්කම වැඩි වී, ඒ හා සමාන වටිනාකමින් වගකීම් ප්‍රමාණයක් ද වැඩි වන බව.
- මෙම ගනුදෙනුව නිසා ව්‍යාපාරයේ සම්පත්වල වෙනසක් ඇති වන බව.
- සෑම ගනුදෙනුවකට ම ද්විත්ව බලපෑමක් ඇති අතර, එම ද්විත්ව බලපෑම ගිණුම්වල සටහන් කළ යුතු බව.

ඉගෙනුම සඳහා යෝජිත උපදෙස් :

- පන්තියේ සිසුන් කණ්ඩායම් හතරකට බෙදා පහත සඳහන් මාතෘකා අතුරින් ඒ ඒ කණ්ඩායමට ලැබුණු මාතෘකාව කෙරෙහි අවධානය යොමු කර, විමසා ඇති තොරතුරු අනාවරණය වන පරිදි මඟ පෙන්වන්න.

  1. පළමු කණ්ඩායම් මාතෘකාව : වත්කම් සහ වගකීම්
  2. දෙවන කණ්ඩායම් මාතෘකාව : වත්කම් සහ වියදම්
  3. තෙවන කණ්ඩායම් මාතෘකාව : ප්‍රාග්ධනය සහ වත්කම්
  4. සිව්වන කාණ්ඩයම් මාතෘකාව : වත්කම් සහ ආදායම්

- කණ්ඩායමට ලැබුණු මාතෘකාව හඳුනා ගැනීමට උපදෙස් දෙන්න.
- ලද මාතෘකාවට අදාළ ව ව්‍යාපාරයක සිදුවන ගනුදෙනු හතර බැගින්, කණ්ඩායම් සාකච්ඡාවක් තුළින් මතු කර ගැනීමට යොමු කරන්න.
  - එම ගනුදෙනුවලට අදාළව ද්විත්ව බලපෑම, ද්විත්ව ස්වරූපය, වටිනාකම අඩුවීම හා වැඩිවීම ලෙස හඳුනා ගෙන ලිවීමට යොමු කරන්න.
  - එම ද්විත්ව ස්වරූපය හඳුනා ගැනීමේ දී පහත ද්විත්ව සටහන් රීති පදනම් කර ගැනීමට උපදෙස් දෙන්න.

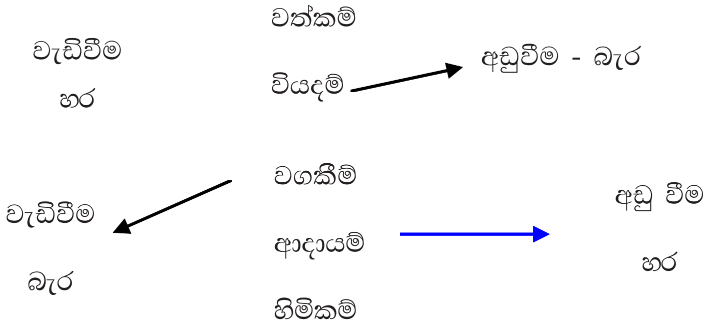

Draft

- හඳුනා ගත් ද්විත්ව සටහන්වල බලපෑම් පහත ආකෘතියක සටහන් කිරීමට මඟපෙන්වන්න.

ගනුදෙනුව	ද්විත්ව බලපෑම	ද්විත්ව සටහන
උදා : 1. රු. 100 000 ක බැංකු ණයක් ලබා ගැනීම	1. වත්කම් වැඩිවීම 2. වගකීම වැඩි වීම	1. මුදල් ගිණුම - හර 2. බැංකු ණය ගිණුම - බැර

- සකස් කළ ද්විත්ව සටහන් තීරුව අධ්‍යයනය කර, ගනුදෙනුවල ද්විත්ව ප්‍රතිඵලය ලෙජර් ගිණුම්වල පිටපත් කිරීමට යොමු කරන්න.

විෂය කරුණු පැහැදිලි කර ගැනීමට අත්වැලක් :

- සෑම ව්‍යාපාරික ගනුදෙනුවකම හා සිදුවීමක ද්විත්ව ස්වරූපයක් පවතී.
- ගිණුම්කරණ ඒකකයක ඇති වන මූල්‍යමය ගනුදෙනු වාර්තා කරන සම්මත ආකෘතිය ''ගිණුම'' වේ. එහි දී ව්‍යාපාරික ගනුදෙනු හා සිදුවීම්වල ද්විත්ව ස්වරූපය නිශ්චිත දිනක සිට තවත් නිශ්චිත දිනයක් දක්වා අනුපිළිවෙළින් වාර්තා කරනු ලැබේ.
- ගනුදෙනුවල ද්විත්ව මූල්‍ය ප්‍රතිඵලය ව්‍යාපාරය කෙරෙහි දෙයාකාරයකට බලපාන බවත්, එකී බලපෑම එකවර සටහන් කරන ක්‍රමය ''ද්විත්ව සටහන් ක්‍රමය'' නම් වේ.
- ගනුදෙනුවක ද්විත්ව මූල්‍ය ප්‍රතිඵලය ද්විත්ව සටහන් මූලධර්මය මත පදනම වන අතර, මෙය ක්‍රි. ව. වර්ෂ 1494 දී ඉතාලි ජාතික ලූකා පැසියෝලි (Luca Pacioli) පියතුමා විසින් මුල් වරට ඉදිරිපත් කරනු ලැබීය.
- සෑම ගනුදෙනුවක ම ද්විත්ව ස්වරූපය ගිණුම්වලට පිටපත් කළ යුතු ආකාරය ද්විත්ව සටහන් මූලධර්මයෙන් කියවෙන අතර, එම ද්විත්ව ප්‍රතිඵලය හර හා බැර වශයෙන් එකවර සටහන් කිරීමට අනුගමනය කරන රීතීන් සමූහය ද්විත්ව සටහන් මූලධර්ම වේ.
- සෑම ගනුදෙනුවක් නිසාම වත්කම්, වගකීම් හා හිමිකම වැඩිවීම හෝ අඩුවීම ගිණුම්කරණයේ දී හර හා බැර වශයෙන් සටහන් තබයි. හර යන්න භාවිත කළ යුත්තේ වැඩිවීමට ද අඩුවීමට ද යන්න ද්විත්ව සටහන් රීතීන්වලින් මඟ පෙන්වයි.
- සම්ප්‍රදායික ලෙජර් ගිණුමක ආකෘතිය ඉංග්‍රීසි අකුරක " T " හැඩය ගන්නා අතර භාවිතයේ දී ඒ සඳහා පහත ස්වරූපයක් උපයෝගී කර ගනියි.

ගිණුමක ආකෘතිය

(I) හර බැර

Draft

(ii) හර .... ගිණුම බැර

දිනය	විස්තරය	සඟල පිටුව	වටිනාකම (රු.)	දිනය	විස්තරය	සඟල පිටුව	වටිනාකම (රු.)

(iii) .... ගිණුම

දිනය	විස්තරය	සඟල පිටුව	හර (රු.)	බැර (රු.)	ශේෂය (රු.)

- ගිණුම් සියල්ල එකතු වන ස්ථානය **ලෙජරය** නම් වේ. එය පොතක්, ලිපි ගොනුවක්. විද්‍යුත් පත්‍රිකාවක් හෝ කාඩ් පතක් විය හැකි ය.

  උදා : පරිගණකගත ආයතනයක ගනුදෙනු වාර්තා, චුම්බක පටියක (Magnetic tape) හෝ චුම්බක තැටියක (Magnetic Disc) සටහන් කිරීම.

- ව්‍යාපාරික ගනුදෙනුවලින් මතුවන ලෙජර් ගිණුම් වර්ග 5කි. එනම් වත්කම්, වියදම්, වගකීම්, ආදායම් හා හිමිකම් ගිණුම් වේ.

- ඒ ඒ ගිණුම්වල වටිනාකම් අඩුවීම හා වැඩිවීම පහත අයුරු සාරාංශ කළ හැකි ය.

වත්කම් හා වියදම් ගිණුම්

හර	බැර
වැඩිවීම + සාමාන්‍ය ශේෂය	අඩුවීම -

ප්‍රාග්ධනය ආදායම් හා වගකීම් ගිණුම්

හර	බැර
අඩුවීම -	වැඩිවීම + සාමාන්‍ය ශේෂය

- ගනුදෙනු හා සිද්ධීන්වල බලපෑම වාර්තා කරන වත්කම්, වගකීම් ආදායම්, වියදම් හා හිමිකම්, ගිණුම් මූල්‍ය ප්‍රකාශන මූලිකාංග ලෙස හඳුන්වන බව විස්තර කරන්න.

Draft

තක්සේරු හා ඇගයීම් නිර්ණායක :

(01) අදාළ හිස්තැන් සහිත තීරු සම්පූර්ණ කිරීමට උපදෙස් දීම.

ගනුදෙනුව	ද්විත්ව සටහන් රීතිය	ද්විත්ව සටහන (රු.)
1. ව්‍යාපාරය ආරම්භ කිරීමට අයිතිකරු රු. 200 000 ක් යෙදවීම	වත්කම් වැඩිවීම- හර හිමිකම් වැඩිවීම - බැර	මුදල් ගිණුම - හර 200 000 ප්‍රාග්ධන ගිණුම - බැර 200 000
2. රු. 25 000 ක ලී බඩු මිලට ගැනීම.	....	....
3. රු. 60 000 ක භාණ්ඩ අත්පිට මුදලට ගැනීම.	....	....
4. අත්පිට විකුණුම් රු. 100 000.	....	....
5. දුරකතන බිල් ගෙව්වා රු. 6 000	....	....
6. රු. 30 000 ක භාණ්ඩ ණයට ගැනීම	....	....
7. රු. 40 000 ක භාණ්ඩ ණයට විකිණීම.	....	....
8. ණය හිමියන්ට මුදල් ගෙව්වා. රු. 20 000.	....	....
9. ණය ගැතියන්ගෙන් මුදල් ලැබුණා. රු. 35 000.	....	....
10. ගෙවල් කුලී ආදායම් ලැබුණා. රු. 72 000.	....	....
11. බැංකු ණයක් ගත්තා. රු. 100 000.	....	....
12. අයිතිකරු පෞද්ගලික ප්‍රයෝජනයට රු. 5000 ක් ව්‍යාපාරයෙන් ගත්තා.	....	....

(i) ඉහත ද්විත්ව සටහන් තීරුවේ ඇති සටහන් ලෙජරයට පිටපත් කිරීම.

(ii) ලෙජර් ගිණුම තුලනය කිරීම.

(iii) එම ගිණුම් මූල්‍ය ප්‍රකාශන මූලිකාංග යටතේ වර්ග කර දක්වීම.

Draft

(02) පහත දැක්වෙන්නේ ව්‍යාපාර ආයතනයක සිදු වූ ගනුදෙනුවල ද්විත්ව සටහන් කිහිපයකි. ඒට සම්බන්ධ ගනුදෙනුව නම් කිරීම.

ද්විත්ව සටහන		(රු.)	(රු.)	ගනුදෙනුව
1. මුදල් ගිණුම ප්‍රාග්ධන ගිණුම	හර බැර	300 000	 300 000	 ....
2. මෝටර් රථ ගිණුම ප්‍රාග්ධන ගිණුම	හර බැර	150 000	 150 000	 ....
3. බැංකු ණය ගිණුම මුදල් ගිණුම	හර බැර	20 000	 20 000	 ....
4. ගැනුම් ගිණුම මුදල් ගිණුම ණය හිමි ගිණුම බැර	හර බැර	50 000	 30 000 20 000	 ....
5. විදුලිය ගිණුම මුදල් ගිණුම	හර බැර	8 000	 8 000	 ....
6. ණයගැති ගිණුම විකුණුම් ගිණුම	හර බැර	20 000	 20 000	 ....
7. ණය හිමි ගිණුම මුදල් ගිණුම	හර බැර	20 000	 20 000	 ....
8. මුදල් ගිණුම දුන් වට්ටම් ගිණුම ණයගැති ගිණුම	හර හර බැර	8 000 2 000	 10 000	 ....
9. ගැණිලි ගිණුම ගැණුම් ගිණුම	හර බැර	6 000	 6 000	 ....
10. විදුලිය වියදම් ගිණුම ගෙවිය යුතු විදුලිය වියදම් ගිණුම	හර බැර	1 500	 1 500	 ....

(03) ද්විත්ව සටහන් රීතිය නිවැරදිව දක්වා නැති වගන්තිය දැක්වීම.

(i) වත්කම් හා වියදම් වැඩිවීම හර
(ii) වගකීම් හිමිකම් හා ආදායම් වැඩිවීම බැර
(iii) වත්කම් හා වියදම් අඩුවීම හර
(iv) වගකීම් හිමිකම් හා ආදායම් අඩුවීම හර
(v) වත්කම් හා වියදම් අඩුවීම බැර

Draft

(04) ගනුදෙනුවට අදාළ ද්විත්ව සටහන **නිවැරදිව දක්වා ඇති** වගන්තිය දක්වීම.

(i) අත්පිට මුදලට බඩු ගත්තා. රු. 20 000 යි.

ගැනුම් ගිණුම හර - මුදල් ගිණුම බැර

(ii) ණයට බඩු ගත්තා. රු. 30 000 යි.

තොග ගිණුම හර. ණය ගැති ගිණුම බැර

(iii) අත්පිට මුදලට බඩු විකුණුවා. රු. 50 000 යි.

විකුණුම් ගිණුම හර - තොග ගිණුම බැර

(iv) ණයට බඩු විකුණුවා. රු. 40 000 යි. - විකුණුම් ගිණුම හර

- ණයගැති ගිණුම බැර

(v) දුරකතන බිල ලැබුණා. රු. 2 000 යි. දුරකතන වියදම් ගිණුම හර

- මුදල් ගිණුම බැර

(05) පහත සඳහන් ප්‍රකාශ සත්‍ය ද / අසත්‍යය ද යන්න දක්වීම.

1. ගිණුම්කරණයේ පියා ලූකා පැසියෝලි සාමිවරයා ය. ( )
2. ගනුදෙනු හා සිද්ධීන්වල ද්විත්ව බලපෑම ගිණුම්වල වාර්තා කරන්නේ ද්විත්ව සටහන් රීතිය පදනම් කර ගෙනයි. ( )
3. හිමිකම් පිළිබඳ ද්විත්ව සටහන් රීතිය හා වගකීම් පිළිබඳ ද්විත්ව සටහන් රීතිය එකිනෙකට වෙනස් වේ. ( )
4. භාණ්ඩ ගැනිලි හිමිකම අඩු කරයි. ( )
5. ගිණුම් කාලච්ඡේදයක් තුළ දී උපයන ශුද්ධ ලාභය අයිතිකරුගේ හිමිකම වෙනස්වීමට බලනොපායි. ( )

(06) පහත සඳහන් ගණුදෙනුවල ද්විත්ව බලපෑම හා ද්විත්ව සටහන දක්වන්න.

ලෝචන ව්‍යාපාරයේ 2017 ජනවාරි මාසය.

ගනුදෙනුව	ද්විත්ව බලපෑම	ද්විත්ව සටහන
උදා : ලෝචන ව්‍යාපාරයක් ආරම්භ කිරීමට මුදලින් රු. 500 000 ක් යෙදීම.	වත්කම් වැඩිවීම - හර හිමිකම් වැඩිවීම - බැර	මුදල් ගිණුම හර 500 000 ප්‍රාග්ධන ගිණුම බැර 500 000
1. අමන්දා ව්‍යාපාරයෙන් රු. 80 000 ක බඩු තොග ණයට ගැනීම.		
2. ව්‍යාපාරයේ ප්‍රයෝජනය පිණිස රු. 150 000ක කාර්යාල උපකරණ මිලට ගැනීම.		
3. බැංකුවෙන් රු. 200 000 ක් ණය ගැනීම.		
4. අත්පිට මුදලට බඩු විකුණුවා. රු. 100 000 යි.		
5. සේවක වේතන ගෙව්වා. රු. 10 000 යි.		

ඉහත ගනුදෙනු ලෙජර ගිණුම්වල සටහන් කරන්න.

Draft

මූලික පද	gpujhd gjq;fs;	**Key terms**
• ද්විත්ව සටහන් ක්‍රමය	இரட்டைப் பதிவு முறைமை	Double Entry System
• ගිණුම	கணக்கு	Account
• ගිණුම් වර්ග	கணக்கீட்டின் வகைகள்	Types of Accounting
• ලෙජරය	பேரேடு	Ledger
• ද්විත්ව බලපෑම	இரட்டை விளைவு	Dual Aspect / Effect
• මූල්‍ය ප්‍රකාශන මූලිකාංග	நிதிக்கூற்றின் கூறுகள்	Elments of Financial Statements

Draft